

ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอ
ด่านซ้าย จังหวัดเลย

THE LEARNING EDUCATION DEVELOPMENT OF VISUAL ARTS PROJECT LEARNING
FROM PHI TA KHON MASK DAN SAI DISTRICT LOEI PROVINCE

ธมกร บุตรศรี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2564

ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะการเขียนรูปโครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาภูมิอาเซียน อำเภอ
ด่านซ้าย จังหวัดเลย

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE LEARNING EDUCATION DEVELOPMENT OF VISUAL ARTS PROJECT LEARNING
FROM PHI TA KHON MASK DAN SAI DISTRICT LOEI PROVINCE

TAMAKORN BUTSRI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Art Education)

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2021

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาผีตาโขน อำเภอ

ด่านซ้าย จังหวัดเลย

ของ

ธมกร บุตรศรี

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง พรมมูล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ วิจิตสถิตรัตน์)

ชื่อเรื่อง	ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์ จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
ผู้วิจัย	ธมกร บุตรศรี
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2564
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สาทิต ทิมวัฒน์บรรเทิง

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกกบ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกกบ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการสอบแบบโครงการของชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐาน

คำสำคัญ : ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

Title THE LEARNING EDUCATION DEVELOPMENT OF VISUAL
ARTS PROJECT LEARNING FROM PHI TA KHON MASK DAN
SAI DISTRICT LOEI PROVINCE

Author TAMAKORN BUTSRI

Degree MASTER OF EDUCATION

Academic Year 2021

Thesis Advisor Associate Professor Dr. Sathit Thimwatbunthong

The purposes of this research are as follows : (1) to the learning education development of visual arts project learning from Phi Ta Khon mask Dan Sai district loei province,for Grades 4-6 students at Ban Kok Ka Bok school,with an 80/80 efficiency standard; and (2) to study academic achievement to the learning education development of visual arts project learning from Phi Ta Khon mask Dan Sai district loei province.(3) to study the satisfaction of project teaching.Higher post-test scores being higher than the pre-test scores with a statistical significance of.01

Keyword : The learning education development of visual arts project learning from Phi Ta Khon mask Dai Sai district loei province.

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒน์บัณฑิต ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์หลัก ในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำและคำปรึกษาตั้งแต่เริ่มดำเนินการวิจัยจนกระทั่งสำเร็จลุล่วง ได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง พรหมมูล ที่ให้เกียรติมาเป็นประธานกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไทยโจรน์ พวงมณี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิธรรม โลहितะสุข อาจารย์ ดร.วรรดา พุ่มผกา อาจารย์เกรียงศักดิ์ ล้วนมงคล ผู้ช่วยชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น นิสิตปริญญาโท สาขาศิลปศึกษา ทุกท่านที่กำลังใจและมอบมิตรภาพความช่วยเหลือที่ดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษาร่วมกัน

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนบ้านกกกบทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านสถานที่การเรียนการสอนเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนักเรียนโรงเรียนบ้านกกกบ ชั้นประถมศึกษาที่ 4-6 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

และโอกาสนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว และน้องโบว์ ผู้เป็นแรงผลักดัน ให้กำลังใจ พร้อมสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด

ธมกร บุตรศรี

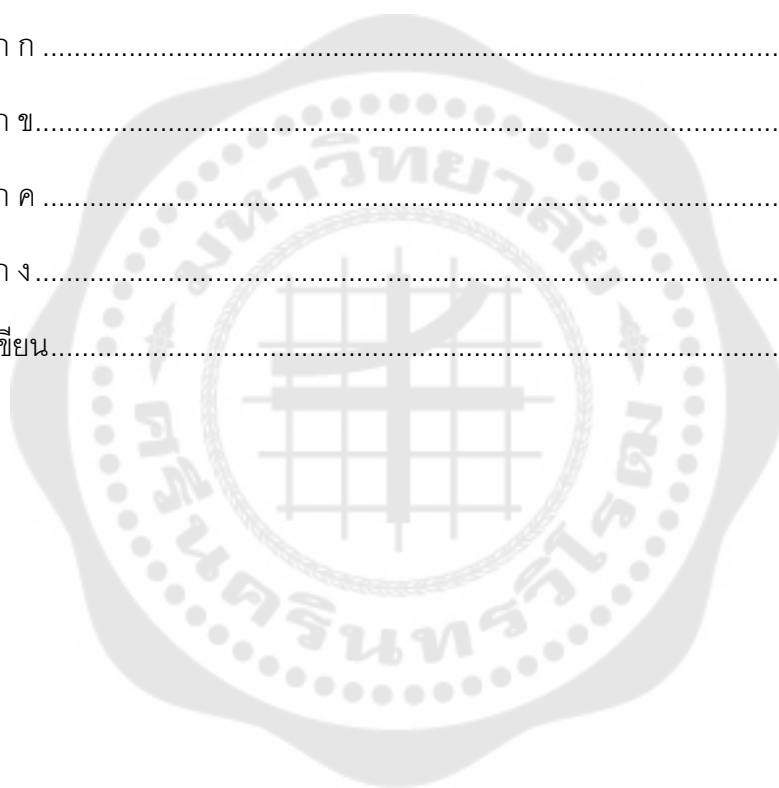
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญรูปภาพ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของงานวิจัย.....	4
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	4
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	5
3. เนื้อหาที่ศึกษา (ชุดการเรียนรู้).....	5
4. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	5
5. ระยะเวลาที่ทดลอง	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	8
1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเพณีผีตาโขน.....	9

1.1 ประวัติจังหวัดเลย	9
1.2 ประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโชน.....	9
ผีตาโชนยุคดั้งเดิม (ก่อน พ.ศ. 2500)	10
ผีตาโชนยุคแสวงหา (พ.ศ. 2500 - 2530)	11
ยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2530 - 2546)	11
1.3 แนวคิดความเชื่อและประเพณีที่เกี่ยวข้อง	12
1.4 วิธีการทำหน้ากากผีตาโชน	13
1.5 แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	16
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	17
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	17
2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	17
2.3 ความรู้ด้านทัศนศิลป์	17
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้	18
3.1 แผนจัดการเรียนรู้	18
3.2 ความหมายของชุดการเรียนรู้	18
3.3 ประเภทของชุดการเรียนรู้	19
3.4 การจัดการเรียนการสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน	19
3.5 หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ	21
3.6 ทฤษฎีทางทัศนศิลป์	22
3.7 ทฤษฎีแรงจูงใจของฟรอยด์	24
3.8 ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้	24
4. เอกสารที่เกิดข้อกังกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	25
4.1 ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	25

4.2 แนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	25
4.3 แนวทางการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	25
4.4 แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียน.....	26
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
5.1 วิจัยต่างประเทศ	27
5.2 วิจัยในประเทศ	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	28
ประชากร	28
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	28
2. เนื้อหาที่ใช้ในและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง.....	28
3. การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	29
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
5. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
6. สถิติที่ใช้.....	33
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	68
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	68
สมมติฐานในการวิจัย	69
ขอบเขตการวิจัย.....	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
วิธีการดำเนินการวิจัย	71
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71

สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	76
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	77
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก.....	81
ภาคผนวก ก	82
ภาคผนวก ข.....	93
ภาคผนวก ค	101
ภาคผนวก ง.....	125
ประวัติผู้เขียน.....	131

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษา และพัฒนการเรียนรู้โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน	38
ตาราง 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจจากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนการเรียนรู้ โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา.....	41
ตาราง 3 การเรียนสอนครั้งที่ 1 เรื่องประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโชน	44
ตาราง 4 การเรียนการสอนครั้งที่ 2 เรื่อง ประเภทของผีตาโชน.....	45
ตาราง 5 การเรียนการสอนครั้งที่ 3 เรื่องหน้ากากผีตาโชนยุคดั้งเดิม.....	46
ตาราง 6 การเรียนการสอนครั้งที่ 4 เรื่องหน้ากากผีตาโชนยุคแสวงหา.....	47
ตาราง 7 การเรียนการสอนครั้งที่ 5 เรื่องหน้ากากผีตาโชนในยุคปัจจุบัน	48
ตาราง 8 การเรียนการสอนครั้งที่ 6 เรื่องการสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากผีตาโชน.....	49
ตาราง 9 การเรียนการสอนครั้งที่ 7 เรื่องการสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากผีตาโชน.....	50
ตาราง 10 อุปกรณ์และการสาธิตการทำหน้ากาผีตาโชน	52
ตาราง 11 การสาธิตการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโชน	53
ตาราง 12 การวิเคราะห์ผลงานนักเรียนครั้งที่ 1.....	61
ตาราง 13 การวิเคราะห์ผลงานนักเรียนครั้งที่ 2.....	61
ตาราง 14 การวิเคราะห์ผลงานนักเรียนครั้งที่ 3.....	62
ตาราง 15 การวิเคราะห์ผลงานนักเรียนครั้งที่ 4.....	63
ตาราง 16 การวิเคราะห์ผลงานนักเรียนครั้งที่ 5.....	64

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
ภาพประกอบ 2 ฝีตาโชนยุคดั้งเดิม	10
ภาพประกอบ 3 ฝีตาโชนยุคแสวงหา.....	10
ภาพประกอบ 4 ฝีตาโชนยุคปัจจุบัน	11
ภาพประกอบ 5 ฝีตาโชนใหญ่ (รูปซ้าย) ฝีตาโชนเล็ก (รูปขวา).....	12
ภาพประกอบ 6 วัสดุที่ใช้ทำหน้ากากฝีตาโชน.....	14
ภาพประกอบ 7 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวาดลวดลายหน้ากากฝีตาโชน.....	15
ภาพประกอบ 8 ภาพเรียนการสอน On-Site	39
ภาพประกอบ 9 การเรียนการสอนแบบ On-hand	40
ภาพประกอบ 10 การเรียนการสอนครั้งที่ 8 การแสดงผลงานศิลปะของนักเรียน.....	51
ภาพประกอบ 11 หน้ากากกระดาษ	55
ภาพประกอบ 12 หน้ากากฝีตาโชนใหญ่.....	56
ภาพประกอบ 13 หน้ากากบ้านเรา	57
ภาพประกอบ 14 หน้ากากฝีตาโชนจากกระดาษเหลือใช้	58
ภาพประกอบ 14 หน้ากากฝีตาโชนจากวัสดุเหลือใช้.....	59
ภาพประกอบ 16 หน้ากากหรรษา	60

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการจัดการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนถือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นคือความรู้ที่ได้พัฒนาสืบทอดกันมาในชุมชนเป็น ภูมิปัญญาพื้นบ้านเกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดวิเคราะห์ และตกผลึกเป็นองค์ความรู้ในหลาย ๆ ด้านเชื่อมโยงศาสตร์ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกันถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นสามารถประยุกต์ให้เหมาะสมสอดคล้องในแต่ละช่วงเวลา ในปัจจุบันการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนแต่ยังไม่สามารถทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้เท่าที่ควรยังไม่มีการจัดการให้เป็นระบบเฉพาะทางและยังไม่นำเอาประเด็นเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น เข้ามา มีบทบาทตั่งนั้นหน่วยงานด้านวัฒนธรรมจึงดำเนินงานเรื่อง การส่งเสริมอัตลักษณ์ และความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการนำทุนทางวัฒนธรรมไปพัฒนา ด้วยเหตุนี้จัดเก็บ องค์ความรู้ด้านศิลปะพื้นบ้านเพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการเรียนการสอนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจด้านศิลปะ สร้างผลงานทางทัศนศิลป์ผ่านจินตนาการ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กลุ่มเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิต มนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย สาระการ จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อัน เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) แบ่งออกได้เป็น 3 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ สาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์ สาระการเรียนรู้ดนตรี และสาระเรียนรู้ นาฏศิลป์ สาระการเรียนรู้ทัศนศิลป์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า งานทางทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมเห็นคุณค่างาน

ศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นข้อมูลองค์ความรู้ ด้านทัศนศิลป์ที่นักเรียนสามารถนำเอาความรู้เรื่อง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่นสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบที่ตัวเองถนัด เช่น การวาดภาพ งาน 2 มิติ หรือ สื่อผสม

ชุดการเรียนรู้ คือ สื่อที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการประกอบด้วย เนื้อหา ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนช่วยให้ครูประหยัดเวลาในการเตรียมการสอนอีกทั้งยังช่วยให้การเรียนเป็นในแนวทางเดียวกันสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้หรือชุดการสอนมีอยู่ 4 ประเภท ได้แก่ 1)ชุดการสอนประกอบการบรรยาย 2)ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม 3)ชุดการสอนแบบเอกัตภาพ 4)ชุดการสอนทางไกล (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2523) โดยมีรูปแบบการจัดการเรียนแบบโครงการ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะที่หลากหลายในการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวที่ผู้เรียนสนใจเกิดปัญหาข้อสงสัยและต้องการหาคำตอบใหม่ ๆ มาอธิบายทั้งนี้กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกขั้นตอนครูเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษาหรือกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ (ปราชาญ รัตนานันท์, 2557)

ประเพณีผีตาโขน เป็นประเพณีประจำท้องถิ่นของอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จัดขึ้นในช่วงปลายเดือนมิถุนายนถึงต้นเดือนกรกฎาคมก่อนถึงฤดูกาลทำนาของทุกปี จัดขึ้นเพื่อรำลึกถึงบรรพชนของชาวด่านซ้ายตามความเชื่อเชื่อว่าบรรพชนคือผู้ดลบันดาลให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ต่อพืชพันธุ์ที่ปลูกหรือความแห้งแล้งก็ได้ “ผีตาโขน” มาจาก คำว่า “ผีตามคน” คนป่าที่เคยปรนนิบัติรับใช้พระเวสสันดรและนางมัทรีตอนที่อยู่ในป่าได้แฝงตัวตามมาส่งทั้งส่งทั้งสองพระองค์ในขบวนแห่เข้าเมือง ในงานบุญหลวง จึงเป็นที่มาของคำเรียก “ผีตามคน” หรือ “ผีตาโขน” ปัจจุบันการเล่นผีตาโขนร่วมจะอยู่ในขบวนแห่ในงานบุญหลวง ลักษณะของผีตาโขนจะสวมหน้ากากที่ทำจากหวดหนึ่งข้างเหนียวมีลวดลายเป็นเอกลักษณ์ แต่งกายด้วยชุดที่ทำจากเศษผ้ามาเย็บต่อกัน กลุ่มมิดชิดทั้งตัวและมี “หมากกะແหล่ง” อุปกรณ์ที่มีเสียงดังคล้ายระดิงเป็นเครื่องประดับผูกที่เอว บ้างก็ผูกที่คอและในมือถือไปด้วย งานจะจัดขึ้น 3 วัน ภายในงานผู้คนในชุมชนได้มารวมตัวกันร้องเล่น เต้นรำ อย่างสนุกสนานด้านทางพิธีกรรมศาสนามีการเทศมหาชาติและชาวบ้านร่วมกันทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว (พงศธร พินิจวัฒน์, 2548) ซึ่งประเพณีผีตาโขนแฝงไว้ด้วยความเชื่อ ความศรัทธาและวิถีชีวิตของคนในชุมชนเข้าไว้ด้วยกันอย่างกลมกลืน ในปัจจุบันภาครัฐและเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวด้านการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์ทำให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางทั้งในระดับประเทศและนานาชาติวัดได้จากปริมาณของนักท่องเที่ยวและผู้ที่มาร่วมงานมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากในทุก ๆ ปี

หากจะกล่าวถึงปัญหาของภูมิปัญญาท้องถิ่นประเพณีผีตาโชนก็จัดอยู่ในหมวดหมู่นั้นเช่นกันคือ

การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทัศนศิลป์หรือรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์นั้นโรงเรียนแต่ยังไม่สามารถทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้เท่าที่ควรยังไม่มีการจัดการให้เป็นระบบเฉพาะทางทำให้ จากการศึกษาข้อมูลพบว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษาในพื้นที่จังหวัดเลยในวิชาทัศนศิลป์มีการสอนเรื่องประเพณีผีตาโชนและการทำหน้ากากผีตาโชนอยู่บ้างแต่ก็ยังมีไม่มากนักผู้วิจัยมองว่าหากโรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของประเพณีในท้องถิ่นของตนเองเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของประเพณี วิธีทำหน้ากาก วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเพณีความเชื่อความศรัทธาและวิถีชีวิตของคนในชุมชน นำเสนอบทเรียนด้วยรูปแบบของการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ที่มีเนื้อหา การทำกิจกรรม ตามใบความรู้และใบงานที่มีการอธิบายขั้นตอนไว้อย่างละเอียดเข้าใจง่ายและสามารถทำตามได้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน (Project – Based Learning) วัตถุประสงค์ทางการเรียนด้วยการทำแบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจเพื่อพัฒนาการของนักเรียนหลังจากที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้นี้จบไปแล้ว

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงจัดทำชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย นี้ขึ้นเพื่อทดลองใช้กับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดเลย เห็นได้ว่าปัจจุบันมีการพูดถึงเรื่อง Soft Power คืออำนาจหรืออิทธิพลทางวัฒนธรรมที่เข้ามามีบทบาทในหลาย ๆ มิติ ทั้งในระดับสังคมโลกรวมถึงสังคมไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมที่ดีและน่าสนใจนั้นมีอยู่ทุกที่หากเริ่มจากระบบศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจสิ่งที่มีในท้องถิ่น สร้างสรรค์และพัฒนาให้เกิดเป็นรูปธรรมได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังในอนาคตอาจได้เห็น Soft Power ของไทยส่งออกไปให้ต่างชาติมากขึ้น สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังว่าวิจัยเรื่องนี้จะประโยชน์ต่อ ครู อาจารย์ รวมถึงผู้ที่สนใจศึกษานำไปใช้และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์กับนักเรียนเมื่อเรียนจบแล้วมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นเห็นประโยชน์และคุณค่าของประเพณีผีตาโชนภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าที่อยู่ในชุมชนของตนเองนอกจากความรู้ที่ได้จากในห้องเรียนอาจนำความรู้ที่ต่อยอดเป็นอาชีพได้ด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกบก ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน 4-6 โรงเรียนบ้านกกบก

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อสื่อการเรียนการสอนแบบโครงการของชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

ความสำคัญของการวิจัย

ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ความเป็นมาของประเพณีผีตาโขนและวิธีการทำหน้ากากผีตาโขนให้กับนักเรียนที่ เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจได้ชุดการสอนที่เหมาะสม ตลอดจนสามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับ ครู อาจารย์ และผู้ที่สนใจได้นำไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนาเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกบก อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2564

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกบก อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 20 คน ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ฝีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

2. ตัวแปรตาม คือ

2.1 ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากฝีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากฝีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

2.3 ความพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ฝีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

3. เนื้อหาที่ศึกษา (ชุดการเรียนรู้)

ศึกษาประวัติความเป็นมาของประเพณีฝีตาโชน

ศึกษาประเภทของหน้ากากฝีตาโชน

หน้ากากฝีตาโชนยุคดั้งเดิม และการสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 1

ฝีตาโชนยุคแสวงหา และการสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 2

หน้ากากฝีตาโชนยุคปัจจุบันและ การสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 3

การสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากฝีตาโชนครั้งที่ 4

การสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากฝีตาโชนครั้งที่ 5

การจัดแสดงผลงานศิลปะของนักเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ฝีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ประกอบด้วย

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ฝีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ประกอบด้วย

3. แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ฝีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

5. ระยะเวลาที่ทดลอง

การทดลองใช้เวลาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 8 คาบ (คาบละ 60 นาที)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดการเรียนรู้ หมายถึง ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลยเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเรียน การประกอบด้วย เนื้อหา ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ช่วยให้ครูประหยัดเวลาในการเตรียมการสอน อีกทั้งยังช่วยให้การเรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษา หมายถึง การศึกษาประวัติความเป็นมา รูปแบบและวิธีการทำหน้ากาก ผีตาโขน ของอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

การพัฒนา หมายถึง การนำองค์ความรู้เรื่องประเพณีผีตาโขน มาพัฒนาเป็นชุดการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองสอนในวิชาทัศนศิลป์

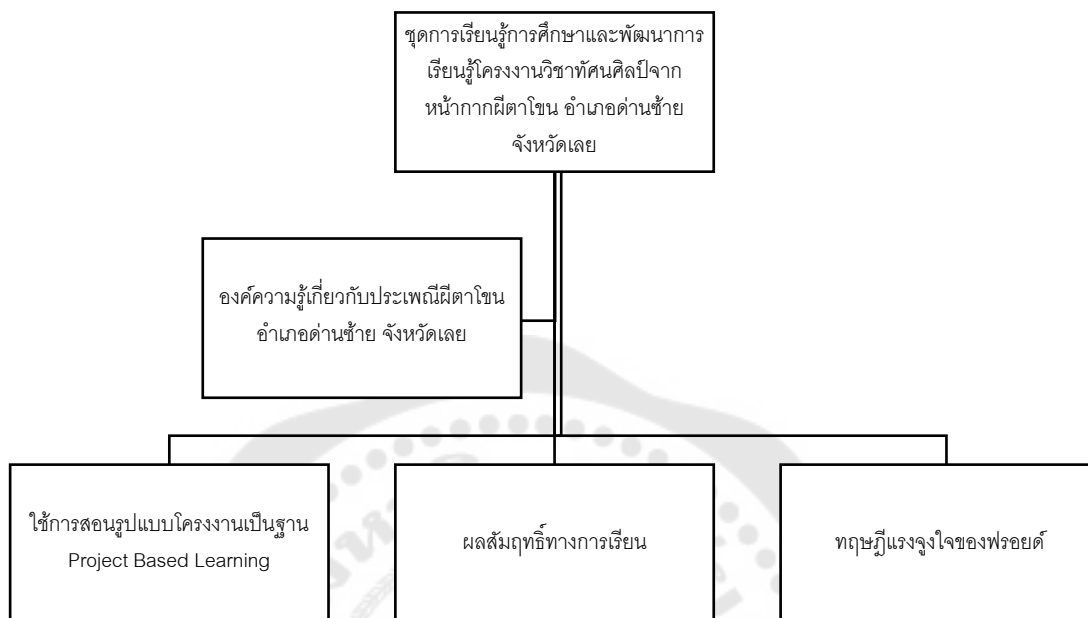
โครงการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบโครงการโดยใช้ชุดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการสอน ประกอบด้วย แบบทดสอบ ใบความรู้ ใบงาน และมีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น

ทัศนศิลป์ หมายถึง งานศิลปะที่สร้างขึ้นด้วยวิธีการวาด ปั้น ภาพพิมพ์ สื่อผสม เป็นต้น มีรูปร่าง รูปทรง ที่สามารถมองเห็นและจับต้องได้

หน้ากากผีตาโขน หมายถึง หน้ากากที่ทำขึ้นจากส่วนกาบโคนของก้านมะพร้าวที่สมบูรณ์ ตัดแต่งให้ได้รูปทรงที่ต้องการวาดลวดลาย หู ตา จมูก ระบายสีและตกแต่งให้

ประเพณีผีตาโขน หมายถึง ประเพณีประจำท้องถิ่นของอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จัดขึ้น 3 วัน ช่วงต้นเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคมเพื่อระลึกถึงบรรพชนที่ล่วงลับในงานมีขบวนแห่ผีตาโขน (คนที่สวมหน้ากากผีตาโขนแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สีสน่สดใส) เดิน ร้องรำด้วยควมสนุกสนานไปในขบวนแห่รอบ ๆ เมือง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกกบ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หลังใช้ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
3. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มีความรู้ความเข้าใจและพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยมีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเพณีผีตาโขน
 - 1.1 ประวัติจังหวัดเลย
 - 1.2 ประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขน
 - 1.3 แนวคิดความเชื่อและประเพณีที่เกี่ยวข้อง
 - 1.4 วิธีการทำหน้ากากผีตาโขน
 - 1.5 แนวคิดเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 - 2.1 หลักสูตรแกนกลาง
 - 2.2 กลุ่มสาระศิลปะ
 - 2.3 ความรู้ด้านทัศนศิลป์
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้
 - 3.1 แผนการจัดการเรียนการสอน
 - 3.2 ความหมายชุดการเรียนรู้
 - 3.3 ประเภทชุดการเรียนรู้
 - 3.4 หลักการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน
 - 3.5 หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ
 - 3.6 ทฤษฎีทางทัศนศิลป์
 - 3.7 ทฤษฎีแรงจูงใจของฟรอยด์
 - 3.8 ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 4.1 ความหมายของการวัดผล
 - 4.2 แนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 4.3 แนวทางการสร้างแบบทดสอบสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 4.4 แนวทางการสร้างแบบทดสอบความพึงพอใจของผู้เรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเพณีผีตาโขน

1.1 ประวัติจังหวัดเลย

จังหวัดเลย ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยชายแดนที่ตั้งเหนือสุดของภาค ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขาโดยรอบฤดูหนาวมีอากาศหนาวจัดประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ความเป็นมาของจังหวัดเลยยังไม่แน่ชัดว่ามีการสร้างตั้งแต่ตอนไหน นักวิชาการทางด้านประวัติศาสตร์เขียนไว้ในเอกสารความรู้เรื่องเมืองเลย พ.ศ. 2396 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯตั้งท้าวคำแสนเป็นหลวงศรีสงครามเจ้าเมืองเลยคนแรกโดยในต้นนั้นเมืองเลยขึ้นกับเมืองหล่มเก่าเพราะยังเป็นเมืองเล็กอยู่ (พิไลวรรณ แสงขำ, 2526)

1.2 ประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขน

ประเพณีผีตาโขน เป็นประเพณีประจำท้องถิ่นของอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จัดขึ้นในช่วงปลายเดือนมิถุนายนถึงต้นเดือนกรกฎาคมก่อนถึงฤดูกาลทำนาของทุกปี จัดขึ้นเพื่อรำลึกถึงบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วตามความเชื่อว่าการบูชาบรรพบุรุษคือผู้ดลบันดาลให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ต่อพืชพันธุ์ที่ปลูกหรือความแห้งแล้งก็ได้ “ผีตาโขน” มาจาก “ผีตามคน” คนป่าที่เคยปรนนิบัติรับใช้พระเวสสันดรและนางมัทรีตอนที่อยู่ในป่าได้แฝงตัวตามมาส่งทั้งส่งทั้งสองพระองค์ในขบวนแห่เข้าเมือง ในงานบุญหลวง จึงเป็นที่มาของคำเรียก “ผีตามคน” หรือ “ผีตาโขน” ปัจจุบัน การละเล่นผีตาโขนร่วมจะอยู่ในขบวนแห่ในงานบุญหลวง ลักษณะของผีตาโขนจะสวมหน้ากากที่ทำจากหวดหนึ่งข้างเหนียวมีลวดลายเป็นเอกลักษณ์ แต่งกายด้วยชุดที่ทำจากเศษผ้ามาเย็บต่อกันคลุมมิดชิดทั้งตัวและมี “หมากกะແห่ง” อุปกรณ์ที่มีเสียงดังคล้ายระดิงเป็นเครื่องประดับผูกที่เอวบ้างก็ผูกที่คอและในมือถือไปด้วย งานจะจัดขึ้น 3 วัน ภายในงานผู้คนในชุมชนได้มารวมตัวกันร้อง เล่น เต้นรำ อย่างสนุกสนานด้านทางพิธีกรรมศาสนามีการเทศมหาชาติและชาวบ้านร่วมกันทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว ซึ่งประเพณีผีตาโขนแฝงไว้ด้วยความเชื่อความศรัทธาและวิถีชีวิตของคนในชุมชนเข้าไว้ด้วยกันอย่างกลมกลืน (ณัฐวัฒน์ จันทะรักษ์, 2562)

ภาพประกอบ 2 ฝีตาโชนยุคดั้งเดิม

ที่มา: ประวัติความเป็นมาของประเพณีฝีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

ฝีตาโชนยุคดั้งเดิม (ก่อน พ.ศ. 2500)

ฝีตาโชนในยุคดั้งเดิมนี้อัฒลักษณ์หน้ากากและเครื่องแต่งกายมีต้นแบบมาจากปู่เยอ ย่าเยอ ของหลวงพระบาง โดยมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับตำนาน ปู่เยอ ย่าเยอที่ถือเป็นบรรพบุรุษชาวหลวงพระบางซึ่งต่อมาได้กลายเป็นต้นแบบของหน้ากากฝีตาโชนยุคดั้งเดิมฝีตาโชนในยุคนี้มีขนาดใหญ่ หน้าตาดูน่ากลัว ยังไม่มีลวดลาย สีที่ใช้วาดบนใบหน้า จะมีเพียง 2-4 สี เช่น สีขาว แดง น้ำตาล ดำ ซึ่งเป็นสีที่ทำจากวัสดุธรรมชาติเนื่องจากสมัยก่อนสีมีจำกัด

ภาพประกอบ 3 ฝีตาโชนยุคแสวงหา

ที่มา: การท่องเที่ยวจังหวัดเลย

ผีตาโขนยุคแสวงหา (พ.ศ. 2500 - 2530)

มีแนวคิดแบ่งออกเป็น 3 ฝ่ายคือ 1) ต้องการให้เป็นแบบดั้งเดิม 2) ต้องการให้เปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญทางสังคมและด้านเศรษฐกิจ 3) ผสมผสานระหว่างแบบดั้งเดิมแต่ปรับบางส่วนให้เข้ากับสภาพสังคมเศรษฐกิจที่พัฒนาขึ้น จึงต้องหาข้อตกลงร่วมกันให้ได้รูปแบบของงานแบบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ภาพประกอบ 4 ผีตาโขนยุคปัจจุบัน

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2530 - 2546)

ผลจากการเจริญเติบโตของเมืองเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันภาครัฐและเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวด้านการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์ทำให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546)

ประเภทของผีตาโขน

ผีตาโขนใหญ่ มีทั้งชายและหญิงในแต่ละปีจะทำขึ้นเพียง 2 ตัว ผู้ที่มีหน้าที่ทำต้องเป็นครอบครัวที่ได้รับการเลือกและสืบทอดต่อกันหลายชั่วอายุคนและต้องทำต่อเนื่องกันไม่เช่นนั้นจะทำให้เกิดสิ่งไม่ดีต่างกับคนในครอบครัวและชุมชนก่อนทำโครงร่างของผีตาโขนใหญ่ผู้ที่ได้รับหน้าที่จะต้องทำพิธีกรรมไหว้ครูกล่าวขอขมาและขออนุญาตต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เชื่อกันว่าการทำผีตาโขนใหญ่มีรูปร่างสูงใหญ่มีร่างกายแข็งแรง ขนาดใหญ่กว่าคนจริงถึงสองเท่า

หลังจบงานแล้วต้องนำหน้ากากไปทิ้งลงในแม่น้ำห้ามนำมาเก็บไว้ที่บ้านถือเป็นการทิ้งความทุกข์และสิ่งไม่ดีไปกับสายน้ำ

ตาโชนเล็ก มีขนาดเล็กกว่าผีตาโชนใหญ่ขนาดเท่าตัวคนจริงชาวบ้านสามารถทำเองได้ แบ่งออกได้เป็น 2 แบบ 1. หน้ากากผีตาโชนเล็กชนิดคว่ำ 2. หน้ากากผีตาโชนเล็กชนิดหงาย สามารถทำขึ้นเองได้

ภาพประกอบ 5 ผีตาโชนใหญ่ (รูปซ้าย) ผีตาโชนเล็ก (รูปขวา)

ที่มา: การท่องเที่ยวจังหวัดเลย

1.3 แนวคิดความเชื่อและประเพณีที่เกี่ยวข้อง

งานบุญหลวงจะมีขึ้น 3 วัน โดยวันแรกของงาน เรียกว่า “วันโสม” ชาวบ้านจะทำพิธีอันเชิญพระอุปคุตขึ้นจากน้ำ วันที่สอง เป็นพิธีอันเชิญพระอุปคุตมาเข้าประดิษฐานภายในวัด ตามความเชื่อเรื่องที่จะช่วยคุ้มครองป้องกันภัยต่างไม่ให้เกิดขึ้นรวมถึงแผ่ความเชื่อเรื่องต่าง ๆ เช่น

1. เล่นเพื่อขอฝน ชาวบ้านเชื่อว่าการเล่นในลักษณะนี้จะทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล
2. เพื่อเป็นการหลอกล่อพญามอญ
3. เล่นเป็นประเพณี ชาวบ้านเชื่อว่าหากปีไหนไม่ทำถือว่าผิดประเพณีและการทำผิดประเพณีคือสิ่งร้ายแรงอาจทำให้เกิดเรื่องไม่ดีขึ้นได้ (กาญจนา สอนประดิษฐ์, 2533)

วันนี้จะมีขบวนแห่ผีตาโชนออกมาพร้อมด้วย มีการเล่นดนตรี รำรำกันอย่างเพลิดเพลินไปตลอดเส้นทางจนถึงวัด วันที่สาม จะเป็นวันที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาอุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว ชาวบ้านร่วมกันทำบุญ ฟังเทศมหาชาติและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัด

ประเพณีผีตาโขนเป็นประเพณีหนึ่งของจังหวัดเลยที่มีลักษณะเฉพาะในเรื่องรูปแบบแนวคิดและพิธีกรรม จากการศึกษาพบว่า ประเพณีผีตาโขนเกิดจากการนำเอาบุญผะเหวดและงานบุญบั้งไฟมารวมเข้าไว้ด้วยกันเรียกว่า “งานบุญหลวง” ความสำคัญของงานบุญหลวงคือ การที่ชาวบ้านในชุมชนได้ร่วมในพิธีกรรมที่ถือว่ามีความศักดิ์สิทธิ์โดยมีเจ้าพ่อกวนและเจ้าแม่นางเทียมเป็นผู้ติดต่อสื่อสารกับผีเจ้านายชาวบ้านในเขตอำเภอด่านซ้ายซึ่งในประเพณีนั้นสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อความศรัทธาและการนับถือศาสนาพุทธศาสนาพราหมณ์และความเชื่อเรื่องภูตผีวิญญาณ ดังมีรายละเอียดที่ว่า 1) การนับถือพุทธศาสนาจากพิธีกรรมการเบิกพระอุปคุต พิธีกรรมแห่พระเวสสันดรเข้าเมือง การฟังเทศพระมาลัยหมื่นพระมาลัยแสน และการฟังเทศน์มหาชาติ 2) การนับถือศาสนาพราหมณ์ ได้แก่ พิธีบายสีสู่ขวัญเจ้าพ่อกวน พิธีสู่ขวัญพระพุทธรูปและการทำพิธีสะเดาะเคราะห์บ้านเมือง และ 3) ความเชื่อเรื่องภูตผีวิญญาณ ได้แก่ การละเล่นผีตาโขนเพื่อถวายเป็นบูชา หรือผีบรรพบุรุษ การเล่นสัจฉลักษณ์ทางเพศเพื่อขอฝนจากผีพญาแถน (ไทยโรจน์ พวงมณี, 2554)

จากการศึกษาพบว่าประเพณีท้องถิ่นต่างก็มีความเชื่อมโยงกับกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนในหลาย ๆ ด้านเช่น ความเชื่อ ศาสนาและความศรัทธาที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้

1.4 วิธีการทำหน้ากากผีตาโขน

ขั้นตอนการทำหน้ากากผีตาโขนมีดังนี้

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้

1. หวดหนึ่งข้าวเหนียว

2. กาบโคนก้านมะพร้าว

3. เศษผ้า

ภาพประกอบ 6 วัสดุที่ใช้ทำหน้ากากผีตาโขน

ที่มา: พิพิธภัณฑ์ผีตาโขน วัดโพนชัย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

4. สี, ดินสอ, ปากกา, ยางลบ, ไม้บรรทัด, พู่กัน, กรรไกร, จานสี

ภาพประกอบ 7 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโขน

ที่มา: ธมกร บุตรศรี

ขั้นตอนการทำหน้ากากผีตาโขน

- 1 เลือกกาบโคนก้านมะพร้าวที่สมบูรณ์เพื่อใช้ทำเป็นส่วนหน้านำมาตัดแต่งให้ได้รูปทรงที่ต้องการจากนั้นนำไปเย็บติดกับหวดหนึ่งข้างเหนียวที่เป็นส่วนหัว
- 2 วาดลายตา จมูก ปาก ลงบนหน้ากากแล้วเจาะรูให้มองทะลุ ตัดแต่งทรง จมูกแล้วติดเข้ากับรูที่เจาะไว้จะได้จมูกที่มีลักษณะยาวและพุ่งออกมาเป็น 3 มิติ
- 3 วาดลวดลายหน้ากากจากนั้นระบายสี ใช้สีอะคริลิกหรือสีน้ำมันเพื่อป้องกันการหลุดลอก อาจใช้น้ำยาเคลือบเงาด้วยก็ได้แล้วแต่คนทำ
- 4 นำเศษผ้ามาเย็บติดกับหวดหนึ่งข้างเหนียวเย็บให้ยาวคล้าย ๆ ผมปิดคลุมให้มิดชิด
- 5 เย็บไม้ที่ตัดแต่งเป็นรูปหมีลักษณะเล็กเรียวยาวเย็บติดระหว่างส่วนหน้ากับด้านข้างเย็บให้ติดกับส่วนหัว
- 6 ขั้นตอนสุดท้ายคือตกแต่งให้เรียบร้อยสวยงาม

1.5 แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นคือความรู้ที่ได้พัฒนาสืบต่อกันมา ในชุมชนเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านเกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดวิเคราะห์ออกมาเป็นความรู้ในหลาย ๆ ด้านเชื่อมโยงศาสตร์ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกันถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นสามารถประยุกต์ให้เหมาะสมสอดคล้องกับแต่ละช่วงเวลาสภาพสังคมปัจจุบันการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการสอนยังไม่สามารถทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้เท่าที่ควร ยังไม่มีการจัดการให้เป็นระบบเฉพาะทางและยังไม่นำเอาประเด็นเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามา มีบทบาทดังนั้นหน่วยงานด้านวัฒนธรรมจึงดำเนินงานเรื่อง การส่งเสริมอัตลักษณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการนำทุนทางวัฒนธรรมไปพัฒนา ด้วยเหตุนี้จัดเก็บองค์ความรู้ด้านศิลปะพื้นบ้านเพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ประเพณีผีตาโชนของอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ถือเป็นอีกหนึ่ง ส่วนของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญจึงศึกษาและเก็บข้อมูล เพื่อนำมาสร้างเป็นชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการจากหน้ากากผีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ใช้สำหรับทดลองสอนในโรงเรียนของเขตพื้นที่ประถมศึกษา จังหวัดเลย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าในประเพณีท้องถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541)

1. ไม่เข้าใจเนื้อหาของหลักสูตรท้องถิ่นและแนวทางในการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในระดับที่จะได้ผลในทางปฏิบัติ
2. ไม่เข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. ไม่เข้าใจเนื้อหาความรู้ของผู้ทรงปัญญาหรือวิทยากรท้องถิ่นหรือวิทยากรภายนอกภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นประสบการณ์ที่ผ่านมากลั่นกรองมาแล้วจนเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้านโดยมีมรดกทางวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานการคงอยู่ของภูมิปัญญาชาวบ้านนั้นมีการรับและถ่ายทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น ทั้งทางตรงและทางอ้อม (หม่อมหลวงสันติสุข กฤดากร, 2541)

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาให้นักเรียนทุกคนมีความสมดุล ทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษา ตลอดชีวิต เน้นให้นักเรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระดับสูงที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ เรียนรู้ นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์ สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพ

2.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออก ๆ ได้อย่างอิสระในแขนงต่าง ๆ

2.3 ความรู้ด้านทัศนศิลป์

ความหมายของทัศนศิลป์ ทัศนศิลป์ เป็นศัพท์บัญญัติที่นำมาใช้กันในวงการศิลปะ ของประเทศไทยมาจากภาษาอังกฤษว่า Visual art โดยต้องการจะแยกลักษณะการรับรู้ทางศิลปะ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้มากมายดังนี้

กำจร สุนพงษ์ศรี (2554) ได้กล่าวว่า ทัศนศิลป์ ศิลปะที่ใช้อวัยวะประสาทสัมผัส ทางตา การมองเห็นเป็นเครื่องมือรับรู้สุนทรียภาพ ซึ่งมีงานหลายประเภท อาทิเช่น

จิตรกรรม

ประติมากรรม

สถาปัตยกรรม

ศิลปะภาพพิมพ์

ศิลปะผสมผสาน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้

3.1 แผนจัดการเรียนรู้

ลำดี รักสุทธิ (2541) จากการศึกษาความหมายของแผนการเรียนการสอน ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แผนการเรียนการสอน คือ แผนหรือรูปแบบที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรมีระบบและขั้นตอนเพื่อเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

การสร้างแผนการเรียนการสอน

แผนการเรียนรู้ (Lesson Plan) ประกอบด้วย 9 หัวข้อ โดยบูรณาการของหน่วยนิเทศ

1. สาระสำคัญ (Concept) เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักสำคัญของเรื่อง
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
3. เนื้อหา (Content) เนื้อหาที่จัดกิจกรรมและต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
4. กิจกรรมการเรียนการสอน (Instructional Activities) เป็นการสอนตามขั้นตอน
5. สื่อและอุปกรณ์ (Instructional Media) เป็นสื่อที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการสอน
6. การวัดผลและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นตัวกำหนดขั้นตอนการวัดและประเมินผล
7. กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมที่บันทึกการตรวจแผนการสอน
8. ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นการบันทึกการตรวจแผนการสอน
9. บันทึกการสอน เป็นการบันทึกการสอนหลังจากนำแผนการสอนไปใช้แล้ว

3.2 ความหมายของชุดการเรียนรู้

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2548) ให้ความหมายว่า แผนการสอนที่ช่วยให้ครูได้รับความสะดวกสบายในการสอน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดผลสำเร็จในการเรียนรู้เป็นการจัดการโดยอาศัยวัตถุประสงค์และผลของชุดการสอนจะช่วยให้ครูดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน อยู่ในมาตรฐานเดียวกันและทำให้ประหยัดเวลาในการเตรียมการสอนทำให้วิธีการสอนนั้น ๆ บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกันด้วยวิธีเดียวกัน

กุลจิระพัฒน์ (2561) ได้กำหนดการพัฒนาทักษะทางศิลปะภาววาดระบายสีสร้างสรรค์ของนักเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมภาววาดระบายสีสร้างสรรค์ กำหนดชุดกิจกรรมเนื้อหาการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้รับรู้ถึงขอบข่ายทางความคิดสร้างสรรค์และ

มีความสุขสนุกกับการทำกิจกรรมกับเทคนิควิธีการและกระบวนการต่าง ๆ ทางด้านศิลปะและสามารถพัฒนาทักษะทางศิลปะได้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย

จากแนวคิดที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ คือ การนำสื่อการสอนหลาย ๆ อย่างมาใช้ในเนื้อหาวิชา เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมายได้ผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ใช้กันอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ประเภทของชุดการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523) ได้กล่าวไว้ว่าชุดการสอนแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการสอนที่ประกอบการบรรยาย คือ ชุดการสอนที่ช่วยขยายเนื้อหาสาระให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น โดยสื่อการสอนทำหน้าที่แทน และลดบทบาทการพูดของครูให้น้อยลงแบบนี้นิยมใช้กับการฝึกอบรมและการสอนในระดับอุดมศึกษา

2. ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม คือ ชุดการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

3. ชุดการสอนแบบเอกัตภาพ คือ การจัดจัดระบบการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจะจัดให้สอดคล้องกับสติปัญญา ความสามารถ ความสนใจ ความต้องการ และความสะดวกของผู้เรียนแต่ละบุคคล

4. ชุดการสอนทางไกล คือ ชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่คนละที่กันเป็นการให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง โดยอาศัยสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา

3.4 การจัดการเรียนการสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน

คือ การจัดการสอนที่จัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เรียนเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริงอย่างมีระบบ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงได้เรียนรู้วิธีแก้ปัญหา วิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ทำการทดลอง ได้พิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง รู้จักการวางแผนการทำงาน ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ตลอดจนได้พัฒนากระบวนการคิดโดยเฉพาะการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) และการประเมินตนเอง

การเรียนรู้แบบโครงงานส่งผลให้นักเรียนมีการเรียนรู้ทั้งด้านการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ผลผลิตแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตราชเทวี แต่เมื่อได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสอนแบบโครงงาน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง ผลผลิตแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตราชเทวี ได้ดีมากขึ้นไป (ท้วมแสง, 2561)

คณะกรรมการการศึกษาประถม (อังคณา ตุงคะสมิต, 2559) ได้กำหนดลักษณะของ
โครงการไว้ 7 ประเด็นดังนี้

1. เป็นวิธีการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักสูตรกับการจัดการเรียนรู้ได้อย่างกลมกลืน
2. เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียนเอง
3. เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ (Construct) ด้วยตนเอง
4. เป็นวิธีการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้งลุ่มลึกด้วยวิธีการ ระบบ เป็นขั้น
เป็นตอน และต่อเนื่อง

5. เป็นวิธีการเรียนรู้ที่แสวงหาความรู้และสรุปความรู้ด้วยตนเอง
6. เป็นวิธีการที่น่าเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการที่เหมาะสม โดย
กระบวนการและผลงานที่พบ

7. สำหรับข้อค้นพบ สิ่งที่ค้นพบสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ “เป็นการหา
คำตอบข้อสงสัยโดยใช้ทักษะการเรียนรู้และปัญหาหลาย ๆ ด้าน อาทิ

โครงการประเภทสำรวจ

โครงการประเภททดลอง

โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

โครงการประเภททฤษฎี

บทบาทของผู้ที่มีส่วนในร่วมกับโครงการ

บทบาทครู

1. ครูต้องเป็นผู้คอยให้คำปรึกษา แนะนำ จัดเตรียมสื่อที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ
วิธีการหรือขั้นก่อนการนำมาให้นักเรียนดูเพื่อใช้เป็นแนวทาง

2. กำหนดงบประมาณที่ใช้ในการทำโครงการ

3. ติดตามความก้าวหน้าของโครงการโดยให้นักเรียนรายงานความคืบหน้า
หรืออุปสรรคที่พบระหว่างทำงาน ช่วยแนะนำวิธีแก้ปัญหา

4. ตรวจสอบโครงการ

5. รวบรวมที่ประเมินได้มาหาคะแนนด้วยวิธีการทางสถิติ

6. ประชาสัมพันธ์หรือจัดแสดงผลงานนักเรียนให้คนภายนอกและผู้สนใจ

ได้เข้าร่วมชม

ขั้นตอนการทำโครงการ

การทำโครงการมีขั้นตอนดังนี้

1. การคิดและเลือกหัวข้อที่จะทำ
2. การวางแผนการทำงาน
3. การดำเนินงาน
4. การเขียนรายงาน
5. การนำเสนอผลงาน

ประโยชน์ของโครงการ

1. ช่วยสร้างทักษะการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยกันแก้ปัญหา เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
2. ช่วยให้มีการทำงานที่เป็นระบบมีขั้นตอนที่ชัดเจน
3. ช่วยให้นักเรียนได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์ผลงานของตัวเองเพื่อหาข้อแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้น
4. ช่วยฝึกเรื่องการพูดให้นักเรียนกล้าแสดงออกจากการที่ต้องนำเสนอผลงานของตนเองสู่สาธารณะชนได้ดูซึ่งจะเป็นทักษะที่มีประโยชน์สามารถนำไปใช้ในการทำงานในอนาคต

3.5 หลักการจัดนิทรรศการศิลปะ

นิทรรศการศิลปะ หมายถึง การจัดแสดงผลงานศิลปะ ข้อมูล ความรู้ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศิลปะแขนงต่าง ๆ มาจัดเพื่อเผยแพร่ให้ผู้ชมได้รับความรู้ ความเข้าใจ ร่วมชื่นชมผลงานและเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนความรู้ในแวดวงศิลปะ โดยมีรูปแบบในการจัดนิทรรศการแบ่งออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

1. นิทรรศการถาวร เป็นนิทรรศการที่จัดแสดงเรื่องเดิมไม่เปลี่ยนแปลงอาจจะเป็นผลงานประเภทประติมากรรม จัดไว้ในอาคารเพื่อให้ผู้ชมเข้าชมได้เป็นเวลานาน
2. นิทรรศการชั่วคราว เป็นการจัดแสดงเรื่องเฉพาะ ในโอกาสพิเศษบางโอกาส ใช้เวลาสั้น
3. นิทรรศการเคลื่อนที่ เป็นการจัดขึ้นแบบชุดสำเร็จ เพื่อแสดงในหลาย ๆ สถานที่ หมุนเวียนกันไปในรูปแบบเดิม มีการเคลื่อนที่ไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ

แบ่งตามลักษณะของสถานที่จัดได้ 3 ประเภท ได้แก่

1. นิทรรศการกลางแจ้ง คือ การจัดแสดงไว้นอกอาคารที่มีขนาดใหญ่หรือเล็ก ขึ้นอยู่กับรูปแบบผลงานเป็นการจัดแบบชั่วคราว
2. นิทรรศการในร่ม คือ การจัดแสดงไว้บริเวณอาคารหรือสถานที่ที่สร้างขึ้น เพื่อจัดงานโดยเฉพาะ จัดแบบถาวร ชั่วคราว หรือเคลื่อนที่ก็ได้
3. นิทรรศการแบบหมุนเวียน คือ การจัดทำเป็นชุดผลงานแบบเสร็จแล้วพร้อมแสดงในพื้นที่ต่าง ๆ เคลื่อนย้ายได้

หลักการจัดนิทรรศการ

1. การติดภาพวาดหรือภาพถ่ายอย่างผลงาน
2. การเขียนตัวอักษร
3. การวางสิ่งของเพื่อจัดแสดง

ประโยชน์ของการจัดแสดงนิทรรศการ

1. เป็นการรวบรวมสิ่งต่างมาไว้ด้วยกันในที่เดียวกันทำให้สะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้สำหรับผู้สนใจ
2. ช่วยนำความคิดและข้อมูลที่กระจัดกระจายมารวมไว้ด้วยกันทำให้หาข้อมูลได้ง่ายขึ้น
3. ช่วยกระตุ้นความสนใจสิ่งแปลกใหม่
4. ส่งเสริมการแสดงออกร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนผู้ชมได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมบางอย่าง

จากการศึกษาข้อมูลผู้วิจัยสรุปได้ว่า นิทรรศการศิลปะ คือการนำเอาผลงานศิลปะรูปแบบต่าง ๆ เช่น งานจิตรกรรม ประติมากรรม และงานสื่อผสม มาจัดแสดงไว้ในสถานที่เดียวกัน แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือจัดแบบถาวร ชั่วคราว และหมุนเวียนจะแบ่งตามลักษณะของสถานที่จัดงานได้ 3 แบบ คือ แบบกลางแจ้ง ในร่มและแบบชั่วคราว ขึ้นอยู่กับผลงาน

3.6 ทฤษฎีทางทัศนศิลป์

กำจร สุนพงษ์ศรี (2554) กล่าวว่า ทัศนศิลป์ ศิลปะที่ใช้อวัยวะประสาทสัมผัสทางตา การมองเห็นเป็นเครื่องมือรับรู้สุนทรียภาพ ซึ่งมีงานหลายประเภท อาทิ 1) จิตรกรรม 2) ประติมากรรม 3) สถาปัตยกรรม 4) ภาพพิมพ์

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ทัศนศิลป์ (Visual Art) คือศิลปะรับรู้ด้วยตา สัมผัสจับต้องได้ มีหลายรูปแบบ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สถาปัตยกรรม ภาพถ่าย ภาพยนตร์

งานออกแบบต่าง ๆ งานกราฟิก สื่อผสม และปัจจุบันมีงานประเภท NFT เพิ่มมาด้วย มีหลักการองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. จุด คือ จุดหรือรอยมีลักษณะกลม ๆ ปรากฏบนพื้นผิว เป็นต้นกำเนิดของ เส้น รูปร่าง แสงเงาและพื้นผิว

2. เส้น คือ จุดหลาย ๆ จุดที่เคลื่อนที่ไปต่อเนื่องในที่ว่างเปล่าจากทิศทางการเคลื่อนที่ต่างกัน เส้นถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการวาดภาพหรือสร้างผลงานทางศิลปะ

3. รูปร่าง คือ การบรรจุของเส้นที่เป็นวัตถุที่มองเห็น 2 มิติ มีความกว้าง ความยาว 2 ด้านเท่านั้นมี 2 ลักษณะ

3.1 รูปร่างพื้นฐาน คือ รูปสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม วงกลม

3.2 รูปร่างไม่ธรรมดา คือ รูปร่างที่เกิดจากธรรมชาติหรือรูปร่างที่ถูกสร้างดัดแปลงขึ้น

4. รูปทรง คือ ลักษณะที่มองเห็นเป็น 3 มิติ มีความกว้าง ความยาว ความหนา และประกอบด้วยรูปทรง 2 ลักษณะ ได้แก่ รูปทรงพื้นฐาน และรูปทรงไม่ธรรมดา

5. น้ำหนัก คือ ความเข้มและอ่อนของสีต่าง ๆ

6. สี คือ สิ่งปรากฏอยู่ทั่วรอบตัวเรา เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 วรรณะ คือ วรรณะร้อน วรรณะเย็น

7. ที่ว่าง คือ พื้นที่ว่างไม่ใช่ส่วนที่รูปทรงหรือเนื้อหาจัดวางองค์ประกอบอยู่

8. พื้นผิว คือ พื้นผิวของวัตถุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น พื้นผิวที่ต่างกันให้ความรู้สึกที่ต่างกัน

องค์ประกอบศิลป์ คือ การจัดองค์ประกอบของงานศิลปะประเภทต่าง ๆ อาทิ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และภาพพิมพ์ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์สวยงามตามหลักเกณฑ์ดังนี้

เอกภาพ

ความสมดุล

สัดส่วน

จังหวะ

ความขัดแย้ง

ความกลมกลืน

การเน้น

การซ้ำ

3.7 ทฤษฎีแรงจูงใจของ فروยด์

แนวคิดทฤษฎีพัฒนาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาของมนุษย์ในลักษณะองค์รวมเนื่องจากทฤษฎีจะช่วยอธิบายและวิเคราะห์พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ทั้งด้านความคิด ลักษณะ อารมณ์ และพฤติกรรม เป็นพื้นฐานที่บ่งบอกลักษณะปกติและผิดปกติที่พบในพัฒนาการแต่ละขั้นแต่ละวัย ช่วยให้เกิดความเข้าใจชัดเจนในการศึกษา เกิดทิศทางการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็นตลอดจนช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการและการป้องกันไม่ให้เกิดความผิดปกติพัฒนาการขั้นต่าง ๆ สำหรับแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการของมนุษย์มีแนวคิดที่หลากหลายต่างกันไปตามความเชื่อเดิมละการมองในแง่มุมต่าง ๆ แต่ละทฤษฎีก็มีจุดเด่นและมุมมองที่แตกต่างกันนำไปใช้ตามความเหมาะสมในที่นี้จะขอกกล่าวถึงทฤษฎีที่ใช้อย่างกว้างขวาง ดังนี้

ซิกมันด์ فروยด์ (Sigmund Freud) เป็นนักจิตวิทยาชาวออสเตรีย เป็นผู้ซึ่งสร้างทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีด้านพัฒนา Psychosexual โดยตั้งสมมุติฐานว่าบุคคลมักไม่รู้ตัวมากนักว่าพลังทางจิตวิทยามีส่วนช่วยสร้างให้เกิดพฤติกรรม فروยด์ พบว่าบุคคลเพิ่มและควบคุมสิ่งเร้าหลายอย่าง สิ่งเร้าเหล่านี้อยู่นอกเหนือการควบคุมอย่างสิ้นเชิง บุคคลจึงมีความฝัน คำพูดที่ไม่ตั้งใจพูด มีอารมณ์อยู่เหนือเหตุผลและมีพฤติกรรมหลอกลอนหรือเกิดอาการทางจิตกรวิต

3.8 ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้

(ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2520) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนไว้ดังนี้

1. สร้างความพร้อมและความเชื่อมั่นให้แก่ผู้สอน เพราะได้เตรียมเนื้อหา กิจกรรมแบบทดสอบ รวมไปถึงสื่อการสอนไว้ในชุดการสอนโดยสมบูรณ์
2. ทำให้การจัดการเรียนการสอนไปในทางเดียวกัน
3. ทำให้การเรียนการสอนการเรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ และความสามารถในการสอนของผู้สอน
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมแสดงความคิดเห็นและรับผิดชอบต่อตนเอง

จากการศึกษาประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่ช่วยสร้างความพร้อมให้กับครูผู้สอน โดยในชุดการเรียนรู้นั้นจะประกอบด้วยเนื้อหา กิจกรรม ขั้นตอนการทำกิจกรรม แบบทดสอบ และสื่อการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะทำให้การเรียนสนุกขึ้นและผู้เรียนจะได้รับความรู้ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

4. เอกสารที่เกิดข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1 ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วาริ รัทหะบุตร (2552) สรุปความหมายไว้ดังนี้ เป็นผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกิดจากความรู้อุ้ ทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนจนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้

จากการศึกษาความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัย สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ลักษณะ ความสามารถของตัวบุคคล ที่ได้จากการสอน การเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ จึงเป็นตัวบ่งบอกความสามารถของบุคคลนั้น ๆ

4.2 แนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. การวัดผลต้องสอดคล้องกับตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขนักเรียนที่ไม่ผ่านตัวชี้วัด

2. มีขั้นตอนการวัดอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่เลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดำเนินการวัดผล และนำผลที่ได้ไปใช้ตัดสินผลการเรียน

จากการศึกษาแนวทางการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัย สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องสอดคล้องกับตัวชี้วัดและผลการเรียน มีการกำหนดสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน มีระบบขั้นตอนโดยใช้เกณฑ์ในการวัดอย่างเหมาะสมเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพสูงสุด

4.3 แนวทางการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น คือ ชุดคำถามที่ครูสร้างขึ้นคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ในห้องเรียน เป็นการวัดว่ามีควมรู้มากแค่ไหนขนาดความรู้ตรงไหนจะได้ซ่อมเสริมหรือเป็นการวัดดูความพร้อมที่จะเรียนบทใหม่ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของครู

2. แบบทดสอบที่เป็นมาตรฐาน คือ สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา โดยผ่านการทดสอบหาคุณภาพหลายครั้งจนมีคุณภาพพอดีจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้หลักและการเปรียบเทียบ

แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐานใช้วิธีเดียวกันในการสร้างคำถามเป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่สอนไปแล้วจะเป็นพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามวัดได้

ภัทรา นิคมานนท์ (2548) กล่าวถึง ขั้นตอนการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตร และสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีการสร้าง
4. เขียนข้อสอบ
5. ตรวจทานข้อสอบ
6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง
7. ทดลองใช้สอบและวิเคราะห์ข้อสอบ
8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

จากการศึกษาความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ แบบทดสอบหรือชุดคำถามเพื่อใช้วัด ทักษะ ความรู้ของผู้เรียนหลังการสอนว่ามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ตามเกณฑ์ที่ครูผู้สอนกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

4.4 แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียน

ภณิดา ชัยปัญญา (2541) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถาม ต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะการกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบความถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจเป็นความพอใจในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนมาตอบแบบเดียวกันมักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลกลุ่มตัวอย่างมาก ๆ นับเป็นวิธีที่นิยมใช้ในการวัดทัศนคติ และรูปแบบที่นิยมใช้ในปัจจุบันอีกวิธีหนึ่งคือ มาตราส่วนแบบลิเคิร์ท ประกอบด้วยข้อความที่แสดงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า มีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยต้องออกไปสอบถามพูดคุย โดยมีการเตรียมแผนการไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงที่สุด

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคล เป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง

จากการศึกษาความหมายของ การวัดความพึงพอใจ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจเป็นการบ่งบอกถึงความชอบ ความพอใจ ต้องการคำตอบแบบแสดงความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ ต่อสิ่งที่ถามมาน้อยเพียงใดของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการตอบคำถามจากแบบสอบถาม ที่ทำได้หลายวิธีตามที่กล่าวมาในข้างต้น

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 วิจัยต่างประเทศ

Bruce Meeks Elija (1975) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบใช้ชุดกิจกรรมได้ผลดีกว่าการสอนแบบธรรมดาซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมได้ผลดีกว่าการสอนธรรมดาซึ่งผลการวิจัย ลักษณะนี้ได้สอดคล้องกับการวิจัยผลการวิจัยของอาร์ม สตรอง Aemstrons Jane (1972) ซึ่งได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสชนิด สื่อประสม Multi – Media Self Instruction Package ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนจาก ชุดกิจกรรมมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยการสอนวิธีบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

Confer (2001 January) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนของครูโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางนักเรียนจะได้ทำงานร่วมกันโดยมี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 42 คน ผลการวิจัยพบว่าในระยะแรกครูยังไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจน เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติหลังจากได้รับการพัฒนาแล้ว พบว่าครูมีความเข้าใจในกระบวนการสอน และแนวทางปฏิบัติมากขึ้น

5.2 วิจัยในประเทศ

พงศพร พินิจวัฒน์ (2548) ได้ศึกษาหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ในด้านประวัติความเป็นมาวิวัฒนาการ เพื่อวิเคราะห์ด้านรูปแบบ วิธีการวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้ทำ หน้ากากผีตาโขน เป็นขั้นตอนรวมถึงศึกษาด้านความสัมพันธ์ของประเพณีกับวิถีชุมชน

กาญจนา สอนประดิษฐ์ (2523) ศึกษาวิจัยเรื่องผีตาโขน ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอ ด่านซ้าย จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า การเล่นผีตาโขนนั้นไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าเริ่มมี การเล่นชนิดนี้ตั้งแต่ยุคใด สันนิษฐานว่าคงเกิดขึ้นพร้อมกับประเพณีบุญพระเวส และประเพณี บุญบั้งไฟของชาวอีสานแต่ที่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จัดเอาประเพณีทั้งสองมารวมกัน เรียกว่า ประเพณีบุญหลวง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
การเก็บรวบรวมข้อมูล
การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกกบ อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 20 คน จากทั้งหมด 57 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกกบ อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จำนวน 20 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกจากกลุ่มตัวอย่าง 20 คน จากทั้งหมด 57 คน โดยนักเรียนแต่ละชั้นปีจึกลุ่มที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน คละกัน

2. เนื้อหาที่ใช้ในและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหากลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 หลักสูตรแกนกลางการศึกษา และเนื้อหาของประเพณีผีตาโขน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขน

ประเภทของผีตาโขน

หน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม และการสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 1

หน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหา และการสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 2

หน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและ การสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 3

การสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากผีตาโขนครั้งที่ 4

การสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากผีตาโขนครั้งที่ 5

การจัดแสดงนิทรรศการผลงานศิลปะของนักเรียน

ระยะเวลาที่ใช้

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการทดลองในรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) จำนวน 8 คาบ (คาบละ 60 นาที)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบแผนที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

โดย E คือ กลุ่มตัวอย่างทดลอง

O₁ คือ การทดลองก่อนเรียน

X คือ ชุดการเรียนรู้

O₂ คือ การทดสอบหลังเรียน

3. การสร้างเครื่องมือวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนการสอน

3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์

3.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลป์ (ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

3.1.3 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับกำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนการสอนจำนวน 8 แผน โดยมีเนื้อหา ดังนี้

แผนที่ 1 ประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

แผนที่ 2 ประเภทของผีตาโขน

แผนที่ 3 หน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม และการสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 1

แผนที่ 4 หน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหา และการสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 2

แผนที่ 5 หน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและ การสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 3

แผนที่ 6 การสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากผีตาโขนครั้งที่ 4

แผนที่ 7 การสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากผีตาโขนครั้งที่ 5

แผนที่ 8 การจัดแสดงนิทรรศการผลงานศิลปะของนักเรียน

3.1.4 นำแผนการจัดการเรียนการสอน ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 8 แผน ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาหาความสอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไทยโรจน์ พวงมณี ประธานสาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปกรรมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิธรรม โลหิตะสุข อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.วารดา พุ่มผลกา อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันเกษม
4. อาจารย์เกรียงศักดิ์ ล้วนมงคล อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาหลักสูตรการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5. นายวิรัช สุวรรณเกิด ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ใหญ่บ้านบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

3.1.5 นำผลการตรวจพิจารณาความสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาของ แผนการจัดการเรียนการสอนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจ ชุดการเรียนรู้ การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้อิงโครงงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เป็นข้อสอบชุดเดียวแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องประเพณีผีตาโขน

3.2.2 ศึกษาเอกสารข้อมูลของกลุ่มสาระศิลปะ (ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4-6 เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.3 นำข้อมูลจากการศึกษามาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทำเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

3.2.4 นำแบบทดสอบปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒน์บรรเทิง จากนั้นผู้วิจัยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบคุณภาพประเมินความ สอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนและจุดประสงค์ โดยใช้เกณฑ์มีดังนี้

+ 1 หมายถึง เห็นด้วยว่า แบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่เรียนรู้จริง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า แบบทดสอบกับจุดประสงค์สอดคล้องการเรียนรู้

เนื้อหา

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยว่า แบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

เนื้อหา

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไทยโรจน์ พวงมณี ประธานสาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปกรรมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิธรรม โสहितะสุข อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.วารดา พุ่มผกา อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปกรรม ศาสตร์ ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันเกษม
4. อาจารย์เกียรติศักดิ์ ล้วนมงคล อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาหลักสูตรการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5. นายวิรัช สุวรรณเกิด ประชาญ์ชาวบ้าน ผู้ใหญ่บ้านบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

3.2.5 ผู้วิจัยบันทึกผลการตรวจพิจารณาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาปรับแก้และนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากนั้นผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง

3.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนา การเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ผู้วิจัย ดำเนินการโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ศึกษาตัวอย่างวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม มีเกณฑ์การดังนี้

คะแนน 1 = ใช้ได้

คะแนน 0 = ไม่แน่ใจ

คะแนน -1 = แก้ไข

เกณฑ์การแปลความหมายความเกี่ยวข้องด้านเนื้อหา ดังนี้

คะแนน IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 = ใช้ได้

คะแนน IOC ตั้งแต่ 0.00 - 0.49 = ต้องปรับปรุง

โดยมีรายการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)

3.3.3 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นนำผลการพิจารณาที่ได้มาปรับเปลี่ยนเพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไทยโรจน์ พวงมณี ประธานสาขาวิชาทัศนศิลป์ ศิลปกรรมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิธรรม โลหิตะสุข อาจารย์ประจำสาขาวิชา ศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.วารดา พุ่มผกา อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันเกษม
4. อาจารย์เกรียงศักดิ์ ล้วนมงคล อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาหลักสูตรการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5. นายวิรัช สุวรรณเกิด ประชาชนชาวบ้าน ผู้ใหญ่บ้านบ้านนาเวียงใหญ่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1. ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนในการเข้าใช้สถานที่ดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูล

4.2 พบผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขออนุญาตเข้าใช้สถานที่บอกวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการดำเนินงาน

4.3 ประชุมนิเทศเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียน จากนั้นผู้วิจัยเลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินการวิจัย

4.4 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ เก็บคะแนนที่ได้ไว้เปรียบเทียบกับผลการทดสอบหลังเรียน

4.5 ดำเนินการทดลองด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชา ทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลยในรายวิชาทัศนศิลป์ ใช้ระยะเวลาดำเนินการ 8 คาบ คาบละ 60 นาที

4.6 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน เพื่อหาผลสัมฤทธิ์ เป็นอันสิ้นสุดการทดลอง

4.7 เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยนำผลการวิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

5. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้การศึกษและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยใช้สถิติ T-Test แบบ Dependent Sample

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้การศึกษและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย วิเคราะห์และแปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับมากที่สุด	5	คะแนน
ระดับมาก	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	3	คะแนน
ระดับน้อย	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	1	คะแนน

6. สถิติที่ใช้

6.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) การเรียนรู้การศึกษและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

6.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (ธีระพงษ์ กระการดี, 2558)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

โดย \bar{x} = ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคะแนนทั้งหมด

6.1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

โดย $S.D.$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x = ค่าของข้อมูลแต่ละตัว

\bar{x} = ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง

f = ความถี่ของข้อมูลแต่ละชั้น

n = จำนวนของข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

6.2 ค่าความเที่ยงตรง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความสอดคล้องระหว่าง
วัตถุประสงค์กับเนื้อหา โดยใช้สูตรดังนี้ (ประภัสรา โคตะขุน, 2558)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อมูลกับจุดประสงค์

R = คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.3 ค่าความยากง่าย (difficulty) ใช้สำหรับจำแนกความยากง่ายของแบบทดสอบในชุด
การเรียนรู้เป็นรายข้อ โดยใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

โดย P = ความยากง่าย

R = จำนวนนักเรียนที่ตอบถูก

N = จำนวนนักเรียนทั้งหมด

6.4 ค่าอำนาจจำแนก (discrimination power) ของแบบทดสอบที่ผู้เรียนตอบถูกเป็นรายข้อ โดยใช้สูตรดังนี้

$$D = \frac{U}{N_U} - \frac{L}{N_L}$$

โดย D = ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

U = จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มคะแนนสูง

L = จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มคะแนนต่ำ

N_U = จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มคะแนนสูง

N_L = จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มคะแนนต่ำ

6.5 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) สูตร KR-20 ของคูเดอริ-ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ใช้สำหรับวัดความเที่ยงของแบบทดสอบ ใช้สูตรดังนี้

$$R_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(\frac{\sum pq}{S_t^2} \right)$$

โดย R_{tt} = ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n = จำนวนข้อสอบ

p = สัดส่วนของผู้ที่ทำถูกกับคนทั้งหมด

q = สัดส่วนของผู้ที่ทำผิดกับคนทั้งหมด หรือ $1 - p$

6.6 สถิติการหาค่าประสิทธิภาพ

6.6.1 สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพ ของชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ ใ้เรียนรู้อิงงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน อำเภอด่านซ้าย ใช้สำหรับการหาประสิทธิภาพ ของกระบวนการและผลลัพธ์ โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตรที่ 1} \quad E_1 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

$$\text{สูตรที่ 2} \quad E_2 = \frac{\sum f}{B} \times 100$$

โดย E_1 = ประสิทธิภาพของกระบวนการ

E_2 = ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนของนักเรียนระหว่างทำกิจกรรม

$\sum f$ = ผลรวมของคะแนนสอบหลังเรียน

A = คะแนนเต็มระหว่างเรียน

B = คะแนนเต็มหลังเรียน

N = จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

6.6.2 หาค่าความพึงพอใจที่มีต่อชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ ใ้เรียนรู้อิงงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

โดย \bar{x} = ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของความพึงพอใจทั้งหมด

N = จำนวนของความพึงพอใจ

6.6.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

โดย $S.D.$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x = ค่าของข้อมูลแต่ละตัว

\bar{x} = ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง

f = ความถี่ของข้อมูลแต่ละชั้น

n = จำนวนของข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเรื่อง ชุมการเรียนรู้การศีกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการนวิชาทัศนศึลปีจากหน้ากากผีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทดลองใช้ชุมการเรียนรู้การศีกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการนวิชาทัศนศึลปีจากหน้ากากผีตาโชน อำเภอด่านซ้ายจังหวัดเลย กับนักเรียนชั้นประถมศีกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกกบ จำนวน 20 คน ผู้วิจัยขอขำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. คะแนนการทำกิจกรรมระหว่างเรียนด้วยชุมการเรียนรู้การศีกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการนวิชาทัศนศึลปีจากหน้ากากผีตาโชน มาคำนวณเป็นร้อยละของคะแนนค่าเฉลี่ยเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ตัวแรก (E_1)

2. คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากการเรียนด้วยชุมการเรียนรู้การศีกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการนวิชาทัศนศึลปีจากหน้ากากผีตาโชน เสร็จสิ้นโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหาร้อยละคะแนนค่าเฉลี่ยเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง (E_2)

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนด้วยชุมการเรียนรู้การศีกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการนวิชาทัศนศึลปีจากหน้ากากผีตาโชน

ชุมการเรียนรู้การศีกษาและพัฒนการเรียนรู้ โครงการนวิชาทัศนศึลปีจากหน้ากากผีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย	E_1	E_2
	83.81	88.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่า คะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนในแต่ละครั้งมีค่าเฉลี่ยที่ร้อยละ 83.81 คะแนนได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 88.00 ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนด้วย ชุมการเรียนรู้การศีกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการนวิชาทัศนศึลปีจากหน้ากากผีตาโชน มีค่าเฉลี่ย 83.81/88.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไปในสมมติฐานข้อที่ 1

การจัดการเรียนการสอน

เรื่อง ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอน 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การเรียนการสอนแบบ Onsite เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ จากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 การจะเปิดเรียนได้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของ ศคช. จังหวัดและมีการป้องกันอย่างเคร่งครัด

ภาพประกอบ 8 ภาพเรียนการสอน On-Site

2. การเรียนการสอนแบบ On-hand

ภาพประกอบ 9 การเรียนการสอนแบบ On-hand

ปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกกบ ผลการศึกษาความพึงพอใจจากการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกกบ

การศึกษาความพึงพอใจจากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้าน
กกกบ

ตาราง 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจจากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการ
เรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1.	ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้			
1.1	เนื้อหาที่เรียนมีการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง	4.65	0.65	มาก
1.2	เนื้อหาที่เรียนมีความต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอน	4.70	0.56	มาก
1.3	นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียน การสอน	4.65	0.57	มาก
1.4	รูปแบบการเรียนการสอนแตกต่างจากที่เคยเรียน	4.70	0.57	มาก
1.5	มีการสรุปและอภิปรายภายในกลุ่มของนักเรียนและ ครู	4.60	0.58	มาก
	รวมผลด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.70	0.57	มาก
2.	ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน			
2.1	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น	4.65	0.56	มาก
2.2	ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีความเป็น กันเอง	4.40	0.57	มากที่สุด
2.3	มีกิจกรรมหลากหลาย	4.65	0.58	มากที่สุด
2.4	นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เรียน	4.70	0.65	มากที่สุด
2.5	นักเรียนมีอิสระในการแสดงออก	4.65	0.57	มาก
	รวมผลด้านบรรยากาศการเรียนการสอน	4.60	0.58	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	แปลผล
3.	ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน			
3.1	การใช้สื่ออุปกรณ์ในการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน	4.65	0.65	มากที่สุด
3.2	ครูมีการจัดเตรียมเครื่องมือและสื่อการเรียน	4.70	0.56	มาก
3.3	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อ	4.65	0.57	มาก
3.4	ครูมีการแนะนำให้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ	4.46	0.57	มาก
3.5	นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง	4.40	0.58	มาก
	รวมผลด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.50	0.57	มาก
4.	ด้านการวัดผลและประเมินผล			
4.1	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลตนเอง	4.70	0.56	มากที่สุด
4.2	มีการประเมินผลการทำกิจกรรมและพฤติกรรมควบคู่ไปกับการประเมินผลงานนักเรียน	4.65	0.56	มาก
4.3	นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย	4.60	0.56	มากที่สุด
4.4	นักเรียนมีความภูมิใจในผลงานของตนเอง	4.63	0.60	มากที่สุด
4.5	นักเรียนนำความรู้จากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน	4.65	0.65	มาก
	รวมผลด้านการวัดผลและประเมินผล	4.47	0.56	มากที่สุด
	รวมผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจทั้ง 4 ด้าน	4.63	0.60	มากที่สุด

จากตาราง 2 แสดงความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกกบที่ เรียนรายวิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์) ด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน จำนวน 20 คน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนที่เรียนด้วย ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.63$, S.D.= 0.60)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ $\bar{X} = 4.70$, S.D.= 0.57 โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.70$, S.D.= 0.65 คิดเป็นระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีการประเมินผลการทำกิจกรรมและพฤติกรรมควบคู่ไปกับการประเมินผลงานนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.58 คิดเป็นระดับความพึงพอใจมาก นักเรียนชอบเรียน เรื่องเทคนิคการระบายสีน้ำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.57คิดเป็นระดับความพึงพอใจมากที่สุด นักเรียนมีความภูมิใจในผลงานของตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.63$, S.D.= 0.60 คิดเป็นระดับความพึงพอใจมากที่สุด นักเรียนนำความรู้จากการเรียนเรื่อง เทคนิคการระบายสีน้ำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.63$, S.D.= 0.60 คิดเป็นระดับความพึงพอใจมาก สำหรับอีก 3 ด้านนั้น พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจมาก ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจรองลงมา คือ ด้านบรรยากาศในการเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.56 ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจถัดมา คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.57 ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจลำดับสุดท้าย คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.56

ตาราง 3 การเรียนสอนครั้งที่ 1 เรื่องประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขน

ภาพประกอบ	ประวัติความเป็นมา
	<p>การเรียนการสอนครั้งแรกครูสอนเนื้อเรื่องประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเนื้อหาของการเรียนการสอนจะครอบคลุมเรื่องประวัติความเป็นมาประเพณีที่เกี่ยวข้องกับผีตาโขนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเชิงกว้าง</p>
	<p>ประวัติความเป็นมาของหน้ากากผีตาโขนในอดีต</p>
	<p>ผีตาโขนที่ร่วมในขบวนแห่ในประเพณีบุญหลวงซึ่งงานที่เกี่ยวข้องกับผีตาโขนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน</p>
	<p>ภาพขบวนแห่งานบุญบังไฟซึ่งเป็นหนึ่งในงานที่มีความเกี่ยวข้องกับประเพณีผีตาโขน</p>

ตาราง 3 (ต่อ)

ภาพประกอบ	ประวัติความเป็นมา
	ภาพหน้ากากผีตาโขนในอดีต

ตาราง 4 การเรียนการสอนครั้งที่ 2 เรื่อง ประเภทของผีตาโขน

ภาพประกอบ	ประเภทของผีตาโขน
	ผีตาโขนใหญ่ ลักษณะของผีตาโขนใหญ่ จะมีใบหน้าที่กว้าง สีหน้าท่าทางดูดุร้ายน่ากลัว มีขนาดใหญ่กว่าคนหลายเท่า มีทั้งแบบผู้หญิงและแบบผู้ชาย
	หน้ากากผีตาโขนเล็ก (น้อย) มีขนาดของใบหน้าที่เล็กและยาว ลวดลายดูไม่น่ากลัวเท่าผีตาโขนใหญ่ ขนาดตัวเท่าคนจริง

ตาราง 5 การเรียนการสอนครั้งที่ 3 เรื่องหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม

ภาพประกอบ	หน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม
	<p>หน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิมรูปร่างลักษณะจะใหญ่ด้วยข้อจำกัดเรื่องสีที่ในอดีตจะหายาก สีส่วนใหญ่เป็นสีขาว น้ำตาล เทา ดำ แดง โดยสีที่ใช้เป็นสีที่ได้จากธรรมชาติ</p>
	<p>บรรยายภาคการเรียนในห้องเรียนครูบรรยายเนื้อหาเรื่องผีตาโขนยุคดั้งเดิมให้นักเรียนฟัง</p>
	<p>บรรยายภาคนักเรียนกำลังสร้างสรรค์ผลงานตามโจทย์ที่ได้รับ</p>

ตาราง 6 การเรียนการสอนครั้งที่ 4 เรื่องหน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหา

ภาพประกอบ	หน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหา
	<p>ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอเกี่ยวกับเรื่องที่สอน พร้อมบรรยายและสรุปในตอนท้ายให้นักเรียน ฟัง</p>
	<p>เนื้อหาการเรียนเรื่องหน้ากากผีตาโขนยุค แสวงหาผีตาโขนในยุคแสวงหาเริ่มมีลวดลาย และสีสันที่สนุกและสดใสมากขึ้นเนื่องจากมีสี ที่ใช้ในการวาดมากขึ้น</p>
	<p>บรรยายภาคนักเรียนกำลังสร้างสรรค์ผลงาน ครึ่งนี้นักเรียนได้วาดรูปหน้ากากผีตาหลังจาก เรียนเนื้อหาจบไปและนำมาถ่ายทอดในรูปแบบ ที่ตัวเองต้องการ</p>

ตาราง 7 การเรียนการสอนครั้งที่ 5 เรื่องหน้ากากผีตาโขนในยุคปัจจุบัน

ภาพประกอบ	หน้ากากผีตาโขนในยุคปัจจุบัน
	<p>หน้ากากผีตาโขนในยุคปัจจุบันทั้งลวดลายสีสันทันของตัวหน้ากากและเครื่องแต่งกายมีความสนุกสนานสีสันทันที่สดใสหลายรูปและรูปแบบการวาดลายบนหน้ากากค่อนข้างสร้างสรรค์ได้อย่างหลากหลายมากขึ้น</p>
	<p>บรรยาภาศนักเรียนกำลังสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ นักเรียนได้วาดรูปหน้ากากผีตาหลังจากเรียนเนื้อหาจบไปและนำมาถ่ายทอดในรูปแบบที่ตัวเองต้องการโดยการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม</p>

ตาราง 8 การเรียนการสอนครั้งที่ 6 เรื่องการสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากผีตาโขน

ภาพประกอบ	การสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากผีตาโขน
	<p>นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มตามโจทย์ที่ครูให้ครั้งนี้เป็นการสร้างสรรค์ผลงานบนกระดาษโดยใช้เทคนิคสีผสม</p>
	<p>นักเรียนลงมือระบายสีหน้ากากผีตาโขนที่วาดขึ้นให้เต็มพื้นที่ก่อนที่จะนำเศษผ้าติดเข้าไปบริเวณส่วนหูของหน้ากากผีตาโขน</p>
	<p>นักเรียนลงมือระบายสีหน้ากากผีตาโขนที่วาดขึ้นให้เต็มพื้นที่ก่อนที่จะนำเศษผ้าติดเข้าไปบริเวณส่วนหูของหน้ากากผีตาโขนและตกแต่งรูปทรงให้สวยงาม</p>

ตาราง 9 การเรียนการสอนครั้งที่ 7 เรื่องการสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากผีตาโขน

ภาพประกอบ

การสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากผีตาโขน

นักเรียนวาดลวดลายและระบายสีลงบนหวด
นึ่งข้าวเหนียวที่จะทำเป็นส่วนหัวของหน้ากาก
ผีตาโขน

ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์หน้ากากผีตาโขนที่ทำ
จากวัสดุเหลือใช้ที่นักเรียนได้ร่วมกันสร้างสรรค์
ขึ้น

การเรียนการสอนครั้งที่ 8 การจัดแสดงผลงานศิลปะของนักเรียน

ภาพประกอบ 10 การเรียนการสอนครั้งที่ 8 การจัดแสดงผลงานศิลปะของนักเรียน

ตาราง 10 อุปกรณ์และการสาธิตการทำหน้ากาผีตาโขน

ภาพประกอบ	อุปกรณ์และการสาธิตการทำหน้ากาผีตาโขน
	<p>ขั้นตอนการเตรียมอุปกรณ์ในการทำหน้ากาผีตาโขน</p>
	<p>วัสดุที่ใช้ในการตกแต่ง</p>
	<p>เศษผ้าที่ใช้ในการตกแต่งหน้ากาผีตาโขน</p>

ตาราง 10 (ต่อ)

ภาพประกอบ	อุปกรณ์และการสาธิตการทำหน้ากากผีตาโชน
	<p>หวดหนึ่งข้าวเหนียวใช้ทำส่วนหัวของหน้ากากผีตาโชน</p>
	<p>กาบโคนต้นมะพร้าวสำหรับทำส่วนใบหน้าและส่วนหูของหน้ากากผีตาโชน</p>

ตาราง 11 การสาธิตการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโชน

ภาพประกอบ	การสาธิตการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโชน
	<p>ขั้นที่ 1 เตรียมกระดาษที่ตัดเป็นโครงหน้าผีตาโชนและเริ่มร่างภาพลงบนกระดาษ</p>

ตาราง 11 (ต่อ)

ภาพประกอบ	การสาธิตการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโขน
	<p>เริ่มระบายสีตามลายที่ได้ร่างเอาไว้</p>
	<p>ระบายสีให้เต็มบริเวณหน้ากาก</p>
	<p>ผลงานตัวอย่างที่เสร็จสมบูรณ์</p>

ผลงานหน้ากากผีตาโขนของนักเรียน

ภาพประกอบ 11 หน้ากากกระดาศ

ผลงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อผลงาน : หน้ากากกระดาศ

เทคนิคที่ใช้ : สีโปสเตอร์บนกระดาศ 100 แกรม

ขนาด : 29.7 X 42 เซนติเมตร

แนวคิด : ภาพวาดระบายสีหน้ากาผีตาโขนนักเรียนต้องการใช้สีที่มีความ
สนุกสดใสและแฝงความน่ากลัวในเวลาเดียวกัน

ภาพประกอบ 12 หน้ากากผีตาโขนใหญ่

ผลงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชื่อผลงาน : หน้ากากผีตาโขนใหญ่

เทคนิคที่ใช้ : สื่อผสม

ขนาด : 40 X 50 เซนติเมตร

แนวคิด : หน้ากากผีตาโขนใหญ่แบบเพศชายจากเดิมมีความน่ากลัวผลงาน

ชั้นนี้ นักเรียนต้องการให้ หน้ากากผีตาโขนใหญ่ดูเป็นมิตร สีสันสดใส สนุกสนาน ตกแต่งด้วยผ้าที่มี สีสันสดใส

ภาพประกอบ 13 หน้ากากบ้านเรา

ผลงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชื่อผลงาน : หน้ากากบ้านเรา

เทคนิคที่ใช้ : สื่อผสม

ขนาด : 50x60 เซนติเมตร

แนวคิด : ผลงานหน้ากากผีตาโชนชิ้นนี้ต้องการสื่อถึงความหลากหลายของผู้คน ด้วยการเลือกใช้สีสันทันทีที่หลากหลายสีแทนความแตกต่างของคนในชุมชนแต่อยู่ร่วมกันได้

ภาพประกอบ 14 หน้ากากผีตาโขนจากกระดาษเหลือใช้

ผลงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชื่อผลงาน : หน้ากากผีตาโขนจากกระดาษเหลือใช้

เทคนิคที่ใช้ : สีโปสเตอร์บนกระดาษล้าง

ขนาด : 21x40 เซนติเมตร

แนวคิด : ผลงานหน้ากากผีตาโขนชิ้นนี้ต้องการสื่อถึงความอุดมสมบูรณ์ของลักษณะที่ตั้งของชุมชนที่รายล้อมด้วยภูเขาโดยการใช้สีเขียวสื่อถึงภูเขาและสีฟ้าสื่อถึงแม่น้ำลำธาร ส่วนของหน้ากากทำจากกระดาษล้างที่เหลือใช้ภายในบ้านวาดเป็นลวดลายและใช้สีโปสเตอร์ระบายให้มีสีสันสวยงาม

ภาพประกอบ 15 หน้ากากผีตาโขนจากวัสดุเหลือใช้

ผลงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชื่อผลงาน : หน้ากากผีตาโขนจากวัสดุเหลือใช้

เทคนิคที่ใช้ : สื่อผสม

ขนาด : 40 x 55 เซนติเมตร

แนวคิด : ผลงานหน้ากากผีตาโขนชิ้นนี้ต้องการสื่อถึงความสนุกสนานของประเพณีผีตาโขนโดยใช้สีสันทึบและเลือกวัสดุที่เหลือใช้ภายในบ้านเป็นวัสดุหลัก เช่น กระดาษลัง เศษผ้า หวดนึ่งข้าว เป็นต้น โดยลวดลายของหน้ากากใช้ลวดลายอิสระรายละเอียดไม่มากเกินไปและเศษผ้าที่นำมาเย็บติดกับส่วนหัวของหน้ากากก็เน้นผ้าที่สีสันทึบเพื่อสื่อถึงความสดใสสนุกสนาน

ภาพประกอบ 16 หน้ากากหรรษา

ผลงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชื่อผลงาน : หน้ากากหรรษา

เทคนิคที่ใช้ : สีสผสม

ขนาด : 40 x 55 เซนติเมตร

แนวคิด : ผลงานหน้ากาคผีตาโขนชิ้นนี้ต้องการสื่อถึงความสนุกสนานของประเพณีผีตาโขนโดยใช้สีสดใสและเลือกวัสดุที่เหลือใช้ภายในบ้านเป็นวัสดุหลัก เช่น กระดาษลัง เศษผ้า ที่เหลือใช้และหวดนึ่งข้าวเหนียวเอามาระบายสีให้มีความสดใส

การวิเคราะห์ผลงานนักเรียน

ตาราง 12 การวิเคราะห์ผลงานนักเรียนครั้งที่ 1

ผลงานนักเรียน	วิเคราะห์ผลงานนักเรียน
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพยังไม่ค่อยดี เส้นที่ใช้ไม่ชัดเจนแต่มีความมั่นใจเรื่องการใช้สี 2. ด้านเนื้อหาสาระ: งานมีรายละเอียดที่ยังเบาและน้อยไปควรปรับปรุง 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนาน สดใสเหมาะสมกับวัย

ตาราง 13 การวิเคราะห์ผลงานนักเรียนครั้งที่ 2

ผลงานนักเรียน	วิเคราะห์ผลงานนักเรียน
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพยังไม่ค่อยดี เส้นที่ใช้ไม่ชัดเจนแต่มีความมั่นใจเรื่องการใช้สี 2. ด้านเนื้อหาสาระ: งานมีรายละเอียดที่ยังเบาและน้อยไป 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนาน สดใสเหมาะสมกับวัย

ตาราง 14 การวิเคราะห์ผลงานนักเรียนครั้งที่ 3

ผลงานนักเรียน	วิเคราะห์ผลงานนักเรียน
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพยังไม่ค่อยดี เส้นที่ใช้ไม่ชัดเจนแต่มีความมั่นใจเรื่องการเลือกใช้สี 2. ด้านเนื้อหาสาระ: งานมีรายละเอียดที่ยังเบาและน้อยไป 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนานสดใสเหมาะสมกับวัย
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพยังไม่ค่อยดี เส้นที่ใช้ไม่ชัดเจนแต่มีความมั่นใจเรื่องการเลือกใช้สี 2. ด้านเนื้อหาสาระ: งานมีรายละเอียดที่ยังเบาและน้อยไป 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนานสดใสเหมาะสมกับวัย
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพยังไม่ค่อยดี เส้นที่ใช้ไม่ชัดเจนแต่มีความมั่นใจเรื่องการเลือกใช้สี 2. ด้านเนื้อหาสาระ: งานมีรายละเอียดที่ยังเบาและน้อยไป 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนานสดใสเหมาะสมกับวัย

ตาราง 15 การวิเคราะห์ผลงานนักเรียนครั้งที่ 4

ผลงานนักเรียน	วิเคราะห์ผลงานนักเรียน
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพดี เส้นที่ใช้มีความชัดเจนมีความมั่นใจเรื่องการใช้สี 2. ด้านเนื้อหาสาระ: งานมีรายละเอียดที่น่าสนใจ 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนานเหมาะสมกับวัย
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพดี เส้นที่ใช้ชัดเจนและมีความมั่นใจเรื่องการใช้สี 2. ด้านเนื้อหาสาระ: งานมีรายละเอียดชัดเจน 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนานเหมาะสมกับวัย
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพยังไม่ค่อยดี เส้นที่ใช้ไม่ชัดเจนแต่มีความมั่นใจเรื่องการใช้สี 2. ด้านเนื้อหาสาระ: งานมีรายละเอียดที่ยังน้อยไปควรเพิ่มเติม 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนานเหมาะสมกับวัย

ตาราง 15 (ต่อ)

ผลงานนักเรียน	วิเคราะห์ผลงานนักเรียน
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพสวยงามน่าสนใจ แต่เส้นที่ใช้ไม่ชัดเจนแต่มีความมั่นใจเรื่องการใช้สี 2. ด้านเนื้อหาสาระ: รายละเอียดงานยังดูเบาไป 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนานสดใสเหมาะสมกับวัย

ตาราง 16 การวิเคราะห์ผลงานนักเรียนครั้งที่ 5

ผลงานนักเรียน	การวิเคราะห์ผลงานนักเรียน
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพสวยงามน่าสนใจ แต่เส้นที่ใช้ไม่ชัดเจนแต่มีความมั่นใจเรื่องการใช้สี 2. ด้านเนื้อหาสาระ: รายละเอียดงานยังดูเบาไป 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนานสดใสเหมาะสมกับวัย

ตาราง 16 (ต่อ)

ผลงานนักเรียน	การวิเคราะห์ผลงานนักเรียน
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพสวยงามน่าสนใจ แต่เส้นที่ใช้ไม่ชัดเจนแต่มีความมั่นใจเรื่องการใช้สี 2. ด้านเนื้อหาสาระ: รายละเอียดงานยังดูเบาไป 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนานสดใสเหมาะสมกับวัย
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพสวยงามน่าสนใจเส้นที่ใช้มีความชัดเจนและมีความมั่นใจการใช้สี 2. ด้านเนื้อหาสาระ: รายละเอียดงานน่าสนใจ 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนานสดใสเหมาะสมกับวัย
	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านองค์ประกอบศิลป์: ผลงานมีการจัดองค์ประกอบของภาพสวยงามน่าสนใจเส้นที่ใช้มีความชัดเจนและมีความมั่นใจเรื่องการใช้สีที่หลากหลาย 2. ด้านเนื้อหาสาระ: รายละเอียดงานน่าสนใจ 3. ด้านสุนทรียภาพ: สื่ออารมณ์ได้ดีดูสนุกสนานสดใสเหมาะสมกับวัย

สรุปผลการวิเคราะห์ผลงานของนักเรียน

การวิเคราะห์จะแบ่งออกเป็น 3 ช่วงเนื่องจากนักเรียนมี 3 ช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 คน โดยวิเคราะห์จากชิ้นงานและผลคะแนนการทำข้อสอบโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ด้านองค์ประกอบศิลป์ ผลงานที่ได้โดยภาพรวมมีความสวยงามตามช่วงวัย องค์ประกอบยังต้องปรับปรุงให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เส้นที่ใช้ยังขาดความมั่นใจดูจากน้ำหนักที่เบาเข้มไม่เท่ากันเส้นขาดไม่เชื่อมต่อกันแต่มีความมั่นใจในการเลือกใช้สีด้วยสีสันของงานที่ออกมาดูสดใส

ด้านเนื้อหาสาระ ผลงานที่ได้โดยภาพรวมยังไม่เน้นสาระเนื้อเรื่องจะเป็นการวาดแบบอิสระการระบายและเลือกใช้สีที่สนุกสดใสทำให้เวลาดูผลงานจะให้ความสนใจที่สีสันของงานแทน

ด้านสุนทรียภาพ ผลงานทุกชิ้นโดยรวมให้อารมณ์ความรู้สึกที่สนุก สดใส ไร้เดียงสา เหมาะสมกับวัยเพราะช่วงอายุนี้จะไม่ค่อยมีความกังวลการสื่ออารมณ์ที่ตรงไปตรงมา ไม่ซับซ้อนซึ่งถือเป็นข้อดีของช่วงวัยนี้ ทำให้ผลงานที่ได้มีความสร้างสรรค์แปลกใหม่

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ด้านองค์ประกอบศิลป์ ผลงานที่ได้โดยภาพรวมมีความสวยงามตามช่วงวัย มีการจัดองค์ประกอบที่น่าสนใจ เส้นที่ใช้ในงานมีความมั่นใจสังเกตจากการร่างภาพก่อนระบายสี และการตัดเส้นเพื่อทำให้ผลงานมีความชัดเจนน้ำหนักเส้นที่สม่ำเสมอ การใช้สีมีความมั่นใจเลือกใช้สีที่หลากหลายทำให้งานมีความสนุก น่าสนใจ

ด้านเนื้อหาสาระ ในช่วยวันที่โตขึ้นงานที่ทำออกมาแสดงออกทางเนื้อหาที่ชัดเจนขึ้นมีการเล่าเรื่องลงไปในงาน เช่น การเลือกวาดรูปภูเขา ท้องฟ้า แม่น้ำ และในสีเขียว เป็นสื่อถึง ลักษณะที่ตั้งภูมิทางภูมิศาสตร์ที่รายล้อมด้วยภูเขา แม่น้ำ และ ธรรมชาติ ผ่านสีเขียวให้คนที่ดูรู้สึกได้

ด้านสุนทรียภาพ การเล่าเรื่องด้วยการใช้ เส้น สี เป็นตัวเล่าถึงบรรยากาศของงานทำออกมาได้ดี ทำให้คนที่ดูผลงานรับรู้ได้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ด้านองค์ประกอบศิลป์ ผลงานที่ได้โดยภาพรวมมีความสวยงามตามช่วงวัย มีการจัดองค์ประกอบที่น่าสนใจ เส้นที่ใช้ในงานมีความมั่นใจสังเกตจากการร่างภาพก่อนระบายสี และการตัดเส้นเพื่อทำให้ผลงานมีความชัดเจนน้ำหนักเส้นที่สม่ำเสมอ การใช้สีมีความมั่นใจ เลือกใช้สีที่หลากหลายทำให้งานมีความสนุก ผลงานมีทั้งรูปแบบสองมิติและสามมิติมีการใช้เทคนิคสื่อผสมทำให้งานมีความน่าสนใจมากขึ้น

ด้านเนื้อหาสาระ ในช่วยวันที่โตขึ้นงานที่ทำออกมาแสดงออกทางเนื้อหาที่ชัดเจนขึ้นมีการเล่าเรื่องลงไปในงาน เช่น การวาดรูปสัญลักษณ์ ใช้สีเป็นตัวเล่าเรื่องหรือการวาดรูปภูเขา ท้องฟ้า แม่น้ำ แสดงถึงลักษณะของที่อยู่อาศัย

ด้านสุนทรียภาพ การเล่าเรื่องด้วยการใช้ เส้น สี เป็นตัวเล่าถึงบรรยากาศของงานทำออกมาได้ดี ทำให้คนที่ดูผลงานรับรู้ได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยอภิปรายและเสนอแนะดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกบก ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกบก
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อสื่อการเรียนการสอนแบบโครงการของชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกบก ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกบก สูงกว่าก่อนเรียน

3. ความพึงพอใจที่มีต่อสื่อการเรียนการสอนแบบโครงการของชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกบก อยู่ในระดับดีมาก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกบก อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกบก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 20 คน โดยจัดเป็น 1 กลุ่ม โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

1. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน

3. ความพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเนื้อหาเรื่องประเพณีผีตาโชน, ศึกษาวีธีการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโชน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน มีเนื้อหาความเป็นมาดังนี้

ศึกษาประวัติและของประเพณีผีตาโชน

ศึกษาประเภทของผีตาโชน

หน้ากากผีตาโชนยุคดั้งเดิม และการสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 1

หน้ากากผีตาโชนยุคแสวงหา และการสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 2

หน้ากากผีตาโชนยุคปัจจุบันและ การสร้างสรรค์ผลงานครั้งที่ 3

การสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากผีตาโชนครั้งที่ 4

การสร้างสรรค์ผลงานหน้ากากผีตาโชนครั้งที่ 5

การจัดแสดงนิทรรศการผลงานศิลปะของนักเรียน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การทดลองใช้เวลาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ 8 คาบเรียน คาบเรียนละ 60 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน ประกอบด้วย
2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ผีตาโชน ประกอบด้วย
3. แบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ผีตาโชน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนบ้านกกกบ โดยใช้เวลาในการทำการทดลองจำนวน 8 คาบเรียน คาบละ 60 นาที พร้อมกับทำประเมินระหว่างเรียนด้วยการใช้แบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้และทำการทดสอบก่อนและหลังเรียนเพื่อเป็นการทดสอบและประเมินความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่ได้จากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ผีตาโขน จากนั้นนำผลคะแนนที่ได้ทั้งหมดมาหาข้อมูลทางสถิติ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้ดำเนินการทดลองเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบและคะแนนระหว่างเรียนมาหาค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยมีเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ 80/80 รวมถึงนำผลคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ผีตาโขน มาศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและนำผลจากการประเมินความพึงพอใจในการเรียนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) มาหาค่าความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเรื่อง ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทดลองใช้ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกกบ จำนวน 20 คน ผู้วิจัยขอขำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. คะแนนการทํากิจกรรมระหว่างเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน มาคำนวณเป็นร้อยละของคะแนนค่าเฉลี่ย เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ตัวแรก (E_1)

2. คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน เสร็จสิ้น

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหาร้อยละคะแนนค่าเฉลี่ยเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง (E_2)

จากตารางที่ 3 แสดงว่า คะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนในแต่ละครั้งมีค่าเฉลี่ยที่ร้อยละ 83.81 คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 88.00 ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนด้วย ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศึกษาเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน มีค่าเฉลี่ย 83.81/88.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไปในสมมติฐานข้อที่ 1

ปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกกบ ผลการศึกษาความพึงพอใจจากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ การศึกษาและพัฒนาศึกษาเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกกกบ

การศึกษาความพึงพอใจจากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศึกษาเรียนรู้ โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้าน กกกบ

จากตาราง 6 แสดงความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านกก กบที่ เรียนรายวิชาศิลปะ(ทัศนศิลป์) ด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศึกษาเรียนรู้โครงการ งานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโชน จำนวน 20 คน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนที่ เรียนด้วย ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศึกษาเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากาก ผีตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.63$, S.D.= 0.60)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการ วัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ $\bar{X} = 4.70$, S.D.= 0.57 โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.70$, S.D.= 0.65 คิดเป็นระดับความพึงพอใจมากที่สุด มี การประเมินผลการทำกิจกรรมและพฤติกรรมควบคู่ไปกับการประเมินผลงานนักเรียน มีค่าเฉลี่ย อยู่ที่ $\bar{X} = 4.60$, S.D.= 0.58 คิดเป็นระดับความพึงพอใจมาก นักเรียนชอบเรียน เรื่องเทคนิคการ ระบายสีน้ำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.57คิดเป็นระดับความพึงพอใจมากที่สุด นักเรียน มีความภูมิใจในผลงานของตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.63$, S.D.= 0.60 คิดเป็นระดับความพึง พอใจมากที่สุด นักเรียนนำความรู้จากการเรียนเรื่อง เทคนิคการระบายสีน้ำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.63$, S.D.= 0.60 คิดเป็นระดับความพึงพอใจมาก สำหรับอีก 3 ด้านนั้น พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจมาก ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจรองลงมา คือ ด้านบรรยากาศ ในการเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.56 ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจถัดมา คือ

ด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.57 ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจ ลำดับสุดท้าย คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.56

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการสร้างชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้ ใครงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้ ใครงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน พบว่ามีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.31/88.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ 80/80 แสดงให้เห็นว่า ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้ ใครงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลยมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนมีการเรียนรู้การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม สอดคล้องกับ ครูหม่อม (2562) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนรู้ศิลปะสร้างสรรค์ในวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ยังมุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขอีกทั้งยังได้ใช้สมองทั้งซีกซ้ายและขวาอย่างสมดุลซึ่งจะไม่เน้นผลงานที่สวยงามหรือเหมือนจริงเพียงอย่างเดียวแต่จะเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาครบทุกด้านจากการทำกิจกรรม ได้แก่ 1) เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการให้นักเรียนรู้จักสังเกตและแสดงออกตามความถนัด 2) เพื่อฝึกการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มอย่างมีขั้นตอน 3) ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกอย่างมีอิสระใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 4) เพื่อพัฒนาความมั่นใจ กล้าแสดงออกและส่งเสริมการใช้ภาษาในการอธิบายเกี่ยวกับผลงานของตนเอง และการจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นสำคัญ เข้าใจในธรรมชาติของแต่ละคนดังนั้นควรมีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกและสนใจในการเรียนศิลปะ การเรียนรู้แบบใครงานเป็นฐานมาใช้ในการเรียนเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่ได้จากการลงมือทำซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนนำไปใช้ได้ในอนาคตเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริงอย่างมีระบบเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงโดยเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาได้ นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ใครงานเป็นฐานยังเน้นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ชีวิตขณะที่เรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ และการคิดสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้โดยใช้ใครงานเป็นฐานถือได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเนื่องจากผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตัวเองทุกขั้นตอนโดยมีครูเป็นผู้ให้การส่งเสริม สนับสนุน ในส่วนของเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยได้สรุปจากแผนการจัดการเรียนทั้งหมด 8 แผน จำนวน

จำนวน 8 คาบ หลังจากการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะการเขียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน ไว้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติและความเป็นมาของประเพณีผีตาโขน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติความเป็นมาของประเพณีมากขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ประเภทของผีตาโขน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจประเภทของผีตาโขนและสามารถแยกประเภทของผีตาโขนได้อย่างถูกต้อง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ผีตาโขนยุคดั้งเดิม การเรียนครั้งนี้เป็นการเรียนการสอนเนื้อหาของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิมหลังจบเนื้อหาครูให้นักเรียนวาดภาพและระบายหน้ากากผีตาโขนตามความเข้าใจของแต่ละคน ผลงานงานที่ได้โดยส่วนมากยังมีรูปแบบที่คล้าย ๆ กัน แต่การใช้สีในผลงานมีความสนุกสนานและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ผีตาโขนยุคแสวงหา การเรียนครั้งนี้เป็นการเรียนการสอนเนื้อหาของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิมหลังจบเนื้อหาครูให้นักเรียนวาดภาพและระบายหน้ากากผีตาโขนตามความเข้าใจของแต่ละคน ผลงานงานที่ได้เริ่มมีความหลากหลายขึ้น เนื้อหาในงานมีความน่าสนใจการใช้สีในผลงานมีความสนุกสนานและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 หน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบัน การเรียนครั้งนี้เป็นการเรียนการสอนเนื้อหาของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิมหลังจบเนื้อหาครูให้นักเรียนวาดภาพและระบายหน้ากากผีตาโขนตามความเข้าใจของแต่ละคน ผลงานงานที่ได้เริ่มมีความหลากหลายขึ้น เนื้อหาในงานมีความน่าสนใจการใช้สีในผลงานมีความสนุกสนานและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ได้รับแรงบันดาลใจจากหน้ากากผีตาโขน ครั้งนี้ให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากหน้ากากผีตาโขนโดยการแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม มีอุปกรณ์ให้และนักเรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้เต็มที่ทั้งรูปแบบและวิธีการที่ให้นักเรียนทำตามความถนัด ผลงานที่ได้เป็นการใช้เทคนิคผสมโดยใช้วัสดุจากธรรมชาติและของเหลือใช้ภายในบ้าน งานมีความหลากหลายและสร้างสรรค์ทั้งรูปแบบเนื้อหาและสีที่เลือกใช้มีความน่าสนใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ได้รับแรงบันดาลใจจากหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบัน ครั้งนี้ให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจจากหน้ากากผีตาโขนโดยการแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม มีอุปกรณ์ให้และนักเรียนสามารถ

สร้างสรรค์ผลงานได้เต็มที่ทั้งรูปแบบและวิธีการที่ใช้ให้นักเรียนทำตามความถนัด ผลงานที่ได้เป็นการใช้เทคนิคสื่อผสมโดยใช้วัสดุจากธรรมชาติและของเหลือใช้ภายในบ้าน งานมีความหลากหลายและสร้างสรรค์ทั้งรูปแบบเนื้อหาและสีที่เลือกใช้มีความน่าสนใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การจัดแสดงผลงานศิลปะของนักเรียนผลงานศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ตั้งแต่การเรียนครั้งที่ 1-7 ผลงานทั้งหมดทุกชิ้นถูกนำมาจัดนิทรรศการเป็นการสรุปผลการทดลองการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะโครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน ได้เสร็จสมบูรณ์ได้จัดในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนและครูในโรงเรียนได้เยี่ยมชมผลงาน

จากสถานการณ์ปัจจุบันที่ทั่วโลกกำลังเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid -19) ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนใหม่เพื่อให้สามารถบริหารจัดการและลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นด้วยการจัดรูปแบบการเรียนการสอนแบบ One – site และ สอนแบบ On – hand เป็นหลักนับเป็นความท้าทายใหม่ทั้งกับนักเรียนและครูผู้สอนที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์

ผลการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะโครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน มีค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนอยู่ที่ $\bar{X} = 24.6500$, S.D.= 6.8154 และคะแนนหลังเรียนอยู่ที่ $\bar{X} = 32.0500$, S.D. = 7.5844 มีค่า t เท่ากับ 23.779 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ นั่นก็แสดงให้เห็นว่าการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะโครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้อย่างมีระบบสอนด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งรูปแบบ On – site และรูปแบบ On – hand เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงการเรียนในสถานการณ์ปัจจุบันได้

ผลจากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะโครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่าจากการเก็บแบบทดสอบความพึงพอใจต่อการเรียนรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60

ด้านการจัดการเรียนรู้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะโครงการงานจากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย การเรียนโดยใช้โครงการเป็นฐาน ศิลปะ การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน นักเรียนได้เรียนตามขั้นตอนอย่างมีระบบ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เห็นปัญหาระหว่างการทำงาน คิด วิเคราะห์

และหาวิธีแก้ไขปัญหาคือจะทำให้งานนั้นสำเร็จ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและสามารถวิจารณ์ผลงานที่สร้างขึ้น สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียน เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ว่าการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project – Based – Learning) เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่งมีขั้นตอนเกี่ยวข้องกับการแสวงหาความรู้ การใช้กระบวนการคิด และทักษะในการแก้ปัญหาผู้เรียนจะเรียนรู้โดยสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง โดยใช้โครงงานเป็นฐานซึ่งการเรียนรู้ลักษณะนี้ ผู้เรียนต้องศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติและแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างผลงานและขึ้นให้เสร็จสมบูรณ์

ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน นักเรียนให้ความเห็นว่าบรรยากาศการเรียนการสอนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงงานจากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย นั้นเป็นการเรียนที่สร้างสรรค์นักเรียนได้คิดและสร้างสรรค์งานได้อย่างเต็มที่และไม่ต้องกังวลเรื่องผลงานที่ออกมาจะไม่สวยมีระเบียบถูกต้องตามหลักมากนักนักเรียนได้แสดงออกเรื่องการ วาด ใช้เส้น สี รูปร่าง อักษร ในแบบของตัวเอง การเรียนรูปแบบปกติ On – Site นักเรียนได้ทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงงานจากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องหน้ากากผีตาโขนมากขึ้นโดยวัดจากผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบที่เป็นเรื่องความรู้และความจำในส่วนของ การสร้างสรรค์ผลงานนักเรียนสามารถทำออกมาได้ดีเทียบกับเวลาในการสอน การนำไปใช้สอนควรเพิ่มเวลาให้มากขึ้นมีรูปแบบการสอนที่แปลกใหม่และหลากหลายทั้งด้านเทคนิคและวิธีการและสามารถนำชุดการเรียนรู้ไปบูรณาการเข้ากับรายวิชาอื่นเพื่อให้เกิดมิติใหม่ ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน

2. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนควรมีให้เพียงพอและหลากหลายกว่านี้

3. จากการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงงานจากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย พบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องหน้ากากผีตาโขนมากขึ้น ด้วยเนื้อหารูปแบบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่ายทำให้ง่ายต่อการเรียนหากนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปต่อยอดสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในเชิงพาณิชย์ เช่น ของที่ระลึก ของฝาก หรือผลิตภัณฑ์ของชุมชนเพื่อจัดจำหน่ายตามสถานที่ท่องเที่ยวและชุดนำการ

เรียนรู้ที่ต่อยอดและพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นได้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของประเพณี ภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นโดยการนำรูปแบบเนื้อหาของชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการจากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เป็นแบบทดสอบให้ครู อาจารย์ และผู้ที่สนใจในเนื้อหาได้ศึกษาและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นต่อไป

2. ควรนำชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ไปบูรณาการเข้ากับรายวิชาอื่นเพื่อให้เกิดมิติใหม่ ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงาน

3. ควรนำชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย นี้เป็น

ผลการวิจัยพบว่าการศึกษาร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียนในการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย นี้ทำขึ้นเพื่อทดลองใช้กับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดเลย เห็นได้ว่าปัจจุบันมีการพูดถึงเรื่อง Soft Power คือ อำนาจหรืออิทธิพลทางวัฒนธรรมที่เข้ามามีบทบาทในหลาย ๆ มิติทั้งในระดับสังคมโลกรวมถึงสังคมไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมที่ดีและน่าสนใจนั้นมีอยู่ทุกที่หากเริ่มจากระบบศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่มีในท้องถิ่น สร้างสรรค์และพัฒนาให้เกิดเป็นรูปธรรมได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังในอนาคตอาจได้เห็น Soft Power ของไทยส่งออกไปให้ต่างชาติมากขึ้น สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังว่าวิจัยเรื่องนี้จะประโยชน์ต่อ ครู อาจารย์ รวมถึงผู้ที่สนใจศึกษานำไปใช้และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์กับนักเรียนเมื่อเรียนจบแล้วมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นเห็นประโยชน์และคุณค่าของประเพณีผีตาโขนภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าที่อยู่ในชุมชนของตนเองนอกจากความรู้ที่ได้จากในห้องเรียนอาจนำความรู้ที่ต่อยอดเป็นอาชีพได้ด้วย

บรรณานุกรม

- Bruce Meeks Elija. (1975). *Learning Packages Versus Conventional Methods of Instruction*. (Dissretation Abstracst Internation).
- Confer. (2001 January). Student Partipation in a Process of Teacher Change : Toward Student - Centered Teaching and Learning., 61(7).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ.
- กาญจนา สอนประดิษฐ์. (2523). ฝ่าตาโชน ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ปริญญาโท กศ.ม. (ไทยคดีศึกษา) มหาสารคาม).
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2546). รายงานประจำปี 2546. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท).
- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2554). ศิลปะสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลจิระพัฒน์, เ. (2561). การศึกษาการวาดภาพระบายสีสร้างสรรค์โดยชุดกิจกรรม สำหรับเด็กช่วงอายุ 7-9 ปี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ. (ปริญญาโท กศ.ม.).
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวัฒน์ จันทะรักษ์. (2562). การมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรมฝ่าตาโชน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย. มหาวิทยาลัยนเรศวร. (วิทยานิพนธ์ เสนอภาควิชาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขาวิชาภูมิศาสตร์).
- ท้วมแสง, ส. (2561). การศึกษาเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้ก่อนและหลังในรายวิชาศิลปะ เรื่อง ผลผลิตแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตราชเทวี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กระบวนการสอนแบบโครงงาน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ. (ปริญญาโท กศ.ม.).
- ไทยโรจน์ พวงมณี. (2554). การศึกษาอัตลักษณ์ประเพณีฝ่าตาโชน ประเพณีผีขนน้ำ และประเพณีแห่ต้นดอกไม้ : การออกแบบชุดสร้างสรรค์ชุดการแสดงสำหรับการนำเสนอภาพลักษณ์การ

- ท่องเที่ยวจังหวัดเลย. (กระทรวงวัฒนธรรม).
- ธีระพงษ์ กระการดี. (2558). การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ค่าเฉลี่ยเลขคณิต. กรุงเทพฯ: บทเรียนออนไลน์ วิชาสถิติ.
- ประภัสรา โคตะขุน. (2558). IOC คืออะไร. กรุงเทพฯ: เว็บไซต์การเรียนรู้ประภัสรา โคตะขุน.
- ปราชญ์ รัตนานันท์. (2557). โครงการสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: Ben book.
- พงศพร พิณจิววัฒน์. (2548). ศิลปกรรมท้องถิ่น : กรณีศึกษาหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ. (ปริญญานิพนธ์ กศ.ม).
- พีไลวรรณ แสงขำ. (2526). ความรู้เกี่ยวกับเมืองเลย. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเลย.
- ภณิดา ชัยปัญญา. (2541). https://maitree3.blogspot.com/p/blog-page_18.html
- ภัทรา นิคมานนท์. (2548). การประเมินผลการเรียน (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒนา.
- วารี รักหะบุตร. (2552). การเปรียบเทียบผลการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติการการเรียนรู้แบบปกติ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (ปริญญานิพนธ์ (ปริญญามหาบัณฑิต)).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). รายงานการวิจัยเรื่องแนวทางส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา นันทสาร สีสับ, . กรุงเทพฯ: สำนักงานแห่งชาติว่าด้วยเรื่องภูมิปัญญาและการศึกษาไทยในสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ
- สำลี รักสุทธี, แ. (2541). [http://www.kruthai40.com/%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B9%91.html](http://www.kruthai40.com/%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B8%95%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B9%84%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%AA%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%82%E0%B8%B2/%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B9%91.html)
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2548). เทคโนโลยีทางการศึกษา. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร

เหนือ, กรุงเทพฯ.

หม่อมหลวงสันติสุข กฤดากร. (2541). การศึกษาการถ่ายทอดภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรม
พื้นบ้าน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. (ปริญญา
นิพนธ์ ศษ.ม.(คณะศึกษาศาสตร์)).

อังคณา ตุงคะสมิต, อ. ศ. (2559). การพัฒนาการรูปแบบกระบวนการศึกษาชั้นเรียน (*Lesson
Study*) ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเปิด (*Open Approach*) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา. คณะสังคม
ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (ปริญญาานิพนธ์ สาขาวิชาสังคมศึกษา).

ภาคผนวก ก

- แบบประเมินแผนการสอน
- แบบประเมินและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

**แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อการตรวจพิจารณาความเหมาะสม
ต่อแผนการสอนชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์
จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย**

คำชี้แจง ขอให้ผู้เชี่ยวชาญโปรดตรวจสอบประเมินความเหมาะสมของแผนการสอนชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการวิชาชีพทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลยอย่างละเอียดและตอบคำถามตามความคิดเห็นให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับการพิจารณาของท่าน พร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ระดับ +1 หมายถึง แผนการสอนชุดกิจกรรมนั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหา

ระดับ 0 หมายถึง ไม่แน่ใจในแผนการสอนชุดกิจกรรมนั้น

ระดับ -1 หมายถึง แผนการสอนชุดกิจกรรมนั้นไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
		+1	0	-1	
องค์ประกอบของแผนการสอน					
1	สาระสำคัญ				
2	จุดประสงค์การเรียนรู้				
3	สาระการเรียนรู้				
4	กระบวนการจัดการเรียนรู้				
5	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้				
6	กระบวนการวัดผลและประเมินผล				
จุดประสงค์การเรียนรู้					
7	ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ				
8	ใช้ข้อความที่มีความหมายเดียว สังกัดหรือวัดได้ง่าย				
9	มีความเป็นไปได้และสามารถบรรลุการปฏิบัติ				
10	แสดงพฤติกรรมที่คาดหวังชัดเจน				

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
		+1	0	-1	
สาระการเรียนรู้					
11	สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน				
12	นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้				
13	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
14	บอกอย่างชัดเจนว่าเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร				
กระบวนการจัดการเรียนรู้					
15	มีกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project – Based Learning)				
16	ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้				
17	นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม				
18	เรียงลำดับเนื้อหาได้น่าสนใจ เอื้อต่อการเรียนรู้				
19	มีกิจกรรมมีความหมายต่อการพัฒนาผู้เรียน				
20	ถ้อยคำที่ใช้มีความกะทัดรัด ชัดเจน เข้าใจง่าย				
สื่อ/แหล่งการเรียนรู้					
21	นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนการสอน				
22	เอื้อต่อการบรรลุในจุดประสงค์การเรียนรู้				
23	น่าสนใจ ประหยัด และหาได้ง่าย				
24	มีความสะดวกในการใช้งาน				
กระบวนการวัดผลและประเมินผล					
25	ประเมินได้ครอบคลุมทุกจุดประสงค์การเรียนรู้				

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
		+1	0	-1	
26	ระบุวิธีวัดได้ง่ายและสะดวกในการใช้ประเมิน				
27	ระบุวิธีวัดที่เชื่อถือได้เหมาะสมกับพฤติกรรม การเรียนรู้				
28	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินด้วยตนเอง				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

ผู้เชี่ยวชาญ

**แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจการพิจารณาความสอดคล้องต่อ
แบบประเมินและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชุดการเรียนรู้การศึกษา
และพัฒนาศิลปะการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์
จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย**

คำชี้แจง แบบตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้ท่านพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทั้งนี้ ความคิดเห็นของท่านจะนำไปแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้มีคุณภาพต่อไป

ขอให้ท่านพิจารณา ข้อสอบกับวัตถุประสงค์ของการทดสอบมีความสอดคล้องกันหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการพิจารณาของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

(นางสาวธมกร บุตรศรี)

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ข้อสอบ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)
		ประเภท	+1	0	
1.	ประเพณีผีตาโชนจัดขึ้นในอำเภอใดของจังหวัดเลย	ความจำ			
2.	ประเพณีผีตาโชนจัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อะไร	ความจำ			
3.	ชื่อที่ใช้เรียกก่อนที่จะกลายเป็นผีตาโชนใช้ชื่อว่าอะไร	ความจำ			
4.	ประเพณีผีตาโชนนิยมจัดขึ้นช่วงเดือนไหนของทุกปี	ความจำ			
5.	ประเพณีผีตาโชนทุกปีจะจัดขึ้นกี่วัน	ความจำ			
6.	ข้อใดต่อไปนี้เป็นงานบุญที่เกี่ยวข้องกับประเพณีผีตาโชน	ความเข้าใจ			
7.	หลังจากเสร็จสิ้นการแห่ผีตาโชนใหญ่ในแต่ละปี แล้วผีตาโชนถูกนำไปทำอะไรต่อ	ความเข้าใจ			
8.	การที่ผู้ใดจะสวมใส่ชุดผีตาโชนได้ต้องได้รับอนุญาตจากใครก่อน	ความเข้าใจ			
9.	ปัจจุบันประเพณีผีตาโชนมีส่วนช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับชุมชนและประเทศในด้านใด	การวิเคราะห์			
10.	พิธีนำพระอุปคุตขึ้นจากแม่น้ำทำขึ้นที่แม่น้ำไหน	ความจำ			
11.	ผีตาโชนมีกี่ประเภท	ความจำ			
12.	รูปใดคือรูปของผีตาโชนใหญ่	ความเข้าใจ			
13.	การทำผีตาโชนใหญ่ทำได้กี่แบบ	ความเข้าใจ			
14.	ลักษณะใดต่อไปนี้อยู่ตรงกับตรงกับผีตาโชนใหญ่	การวิเคราะห์			
15.	ข้อใดต่อไปนี้เป็นชื่อขนาดตัวของผีตาโชนน้อยหรือผีตาโชนเล็ก	การวิเคราะห์			
16.	ในแต่ละปีจะมีการเลือกผีตาโชนใหญ่เพื่อร่วมในขบวนแห่ทั้งหมดกี่ตัว	ความจำ			

ข้อที่	ข้อสอบ	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)
		ประเภท	+1	0	
17.	ข้อใดคือวัสดุที่ใช้ทำหน้ากากฝัดตาโชน	ความจำ			
18.	ส่วนของชุดฝัดตาโชนทำมาจากวัสดุอะไร	ความเข้าใจ			
19.	ส่วนของศีรษะฝัดตาโชนทำมาจากวัสดุอะไร	ความจำ			
20.	ฝัดตาโชนใหญ่และฝัดตาโชนเล็กแตกต่างกันอย่างไร	ความเข้าใจ			
21.	ฝัดตาโชนแบ่งออกเป็นกี่ยุค	ความจำ			
22.	หน้ากากฝัดตาโชนยุคดั้งเดิมเริ่มต้นที่ พ.ศ. อะไร	ความจำ			
23.	ข้อใดต่อไปนี้เป็นหน้ากากฝัดตาโชนยุคดั้งเดิม	การวิเคราะห์			
24.	สีที่ใช้ในการวาดลวดลายหน้ากากฝัดตาโชนยุคดั้งเดิมคือสีประเภทใด	การวิเคราะห์			
25.	ลักษณะใบหน้าของหน้ากากฝัดตาโชนยุคดั้งเดิมตรงกับข้อใด	การวิเคราะห์			
26.	ข้อใดต่อไปนี้เป็นวัสดุที่ใช้วาดลวดลายหน้ากากฝัดตาโชนแบบดั้งเดิม	การวิเคราะห์			
27.	ปุ๋ยเยอ ยาเยอ มีความเกี่ยวข้องกับฝัดตาโชนอย่างไร	ความเข้าใจ			
28.	ทำไมสีที่ใช้วาดลวดลายหน้ากากในยุคดั้งเดิมจึงมีเพียง 4 สี	การวิเคราะห์			
29.	จากภาพข้อใดคือภาพของ ปุ๋ยเยอ ยาเยอ	ความจำ			
30.	ข้อใดต่อไปนี้เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ทำหน้ากากฝัดตาโชน	การวิเคราะห์			
31.	หน้ากากฝัดตาโชนยุคแสวงหาเริ่มต้นที่ปี พ.ศ. ไດ	ความจำ			
32.	ภาพใดต่อไปนี้เป็นหน้ากากฝัดตาโชนยุคแสวงหา	ความจำ			

ข้อที่	ข้อสอบ	ระดับการพิจารณา				ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)
		ประเภท	+1	0	-1	
33.	ข้อใดต่อไปนี้อธิบายถึงลักษณะของลาย ผีตาโขนยุคแสวงหาได้อย่างถูกต้อง	ความเข้าใจ				
34.	แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดประเพณี ผีตาโขนในยุคแสวงหาถูกแบ่งออกเป็นกี่ ทิศทาง	การวิเคราะห์				
35.	ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดในยุค แสวงหาคือเรื่องใด	การวิเคราะห์				
36.	ยุคแสวงหาถือได้ว่าเป็นยุคที่มี ความสำคัญต่อประเพณีผีตาโขน อย่างไร	การวิเคราะห์				
37.	ข้อใดต่อไปนี้อธิบายถึงหน้ากากผีตา โขนยุคแสวงหาได้ถูกต้อง	ความเข้าใจ				
38.	นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการวาด ลวดลายหน้ากากผีตาโขนไปใช้ ชีวิตประจำวันได้อย่างไร	ประยุกต์ใช้				
39.	ประโยชน์ที่คนในพื้นที่ได้รับเมื่อการ ท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงาน ประเพณีผีตาโขน	ความเข้าใจ				
40.	ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนมี อะไรบ้าง	ความเข้าใจ				

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
เพื่อการตรวจพิจารณาความสอดคล้องต่อแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน
เรื่อง ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์
จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเมินความสอดคล้องของข้อความแต่ละข้อกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

ระดับ +1 หมายถึง ข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ระดับ 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ระดับ -1 หมายถึง ข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
		+1	0	-1	
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้					
1	เนื้อหาที่เรียนมีการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง				
2	เนื้อหาที่เรียนมีความต่อเนื่องเป็นลำดับ ขั้นตอน				
3	นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน				
4	รูปแบบการเรียนการสอนแตกต่างจากที่เคยเรียน				
5	มีการสรุปและอภิปรายภายในกลุ่มของนักเรียนและครู				
ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน					
6	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น				
7	ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีความเป็นกันเอง				
8	มีกิจกรรมหลากหลาย				
9	นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมที่เรียน				

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง
		+1	0	-1	
10	นักเรียนมีอิสระในการแสดงออก				
ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน					
11	การใช้สื่ออุปกรณ์ในการเรียนการสอนได้ เหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน				
12	ครูมีการจัดเตรียมเครื่องมือและสื่อการเรียน				
13	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับสื่อ				
14	ครูมีการแนะนำให้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่ง ต่าง ๆ				
15	นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง				
ด้านการวัดผลและประเมินผล					
16	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลตนเอง				
17	มีการประเมินผลการทำกิจกรรมและ พฤติกรรมควบคู่ไปกับการประเมินผลงาน นักเรียน				
18	นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์ จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัด เลย				
19	นักเรียนมีความภูมิใจในผลงานของตนเอง				
20	นักเรียนนำความรู้จากการเรียนด้วยชุดการ เรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้				

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

ผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข

- รายนามผู้เชี่ยวชาญ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รศ.ไทยโจจน์ พวงมณี
 อาจารย์ประจำวิชาสาขาทัศนศิลป์
 ศิลปกรรมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
 และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
2. ผศ.ดร.สิทธิธรรม ไลหิตะสุข
 อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปศึกษา
 คณะศิลปกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์วารดา พุ่มผกา
 อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์
 ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
 และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันเกษม
4. อาจารย์เกรียงศักดิ์ ล้วนมงคล
 อาจารย์ประจำสาขาศิลปศึกษา
 ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5. นายวิรัช สุวรรณเกิด
 ปราชญ์ชาวบ้าน
 ผู้ใหญ่บ้านบ้านนาเวียงใหญ่

ที่ อว 8718/1922

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

2 กันยายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกกก

เนื่องด้วย นางสาวธมกร บุตรศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาชีพศิลป์จากหน้ากากมีตาโซน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒน์บรรเทิง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ 1) แบบประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาชีพศิลป์จากหน้ากากมีตาโซน อำเภอด่านซ้าย 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาชีพศิลป์จากหน้ากากมีตาโซน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาชีพศิลป์จากหน้ากากมีตาโซน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย กับนักเรียนระดับประถมศึกษา ชั้นปีที่ 6 จำนวน 5 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่โรงเรียนของท่าน ระหว่างเดือนกันยายน 2564 ถึงเดือนตุลาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 325 8410

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/1860

วันที่ 25 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวธมกร บุตรศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สาธิต ทิมวัฒน์บรรเทิง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิธรรม โรหิตะสุข เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ
1) แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจากการเรียนด้วย ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 099 019 2960

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวธมกร บุตรศรี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

สาธิต อ.

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว 8718/1859

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

25 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เนื่องด้วย นางสาวอมกร บุตรศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะการเขียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สาธิต ทิมวัฒน์บรรเทิง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์เกียรติศักดิ์ ล้วนมงคล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ

1) แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะการเขียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะการเขียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจากการเรียนด้วย ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาศิลปะการเขียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอมกร บุตรศรี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 099 019 2960

ที่ อว 8718/1859

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

25 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

เนื่องด้วย นางสาวอมกร บุตรศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง "ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สาธิต ทิมวัฒน์บรรเทิง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.วารดา พุ่มผกา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจากการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอมกร บุตรศรี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 099 019 2960

ที่ อว 8718/1859

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

25 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

เนื่องด้วย นางสาวธมกร บุตรศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สาธิต ทิมวัฒน์บรรเทิง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ไทยโรจน์ พวงมณี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ

1) แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจากการเรียนด้วย ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนารเรียนรู้โครงการวิชาทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวธมกร บุตรศรี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 099 019 2960

ที่ อว 8718/1859

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

18 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายวิรัช สุวรรณเกิด

เนื่องด้วย นางสาวอมกร บุตรศรี นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้าฉากมีตาโขน อำเภอคำชะอี จังหวัดเลย” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สาธิต ทิมวัฒน์บรรเทิง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรง 1) แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้าฉากมีตาโขน อำเภอคำชะอี จังหวัดเลย 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้าฉากมีตาโขน อำเภอคำชะอี จังหวัดเลย และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนจากการเรียนรู้ด้วย ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้โครงการงานวิชาทัศนศิลป์จากหน้าฉากมีตาโขน อำเภอคำชะอี จังหวัดเลย ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวอมกร บุตรศรี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

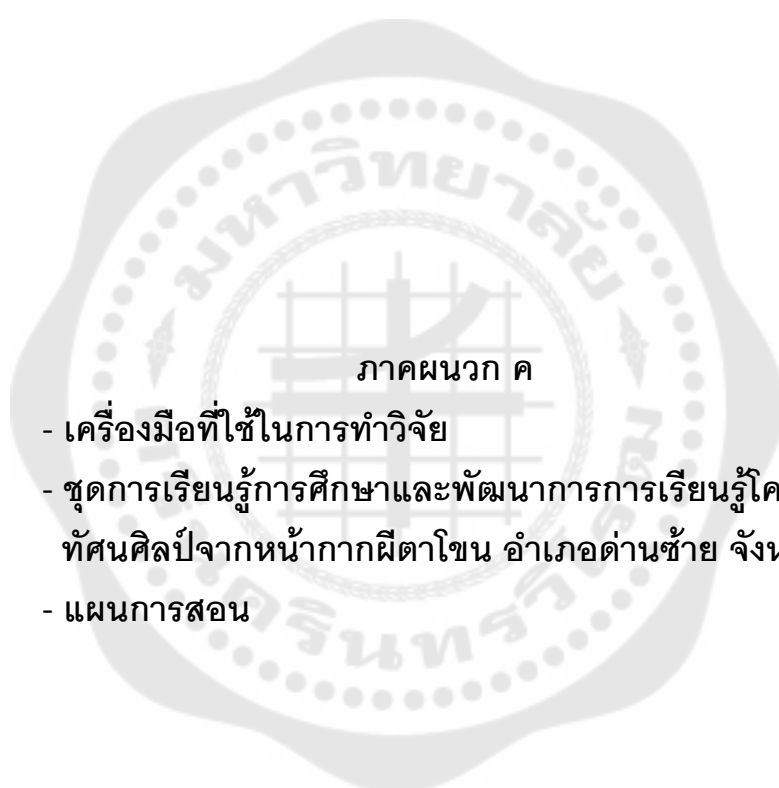
ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 099 019 2960

ภาคผนวก ค

- เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย
- ชุดการเรียนรู้การศึกษาและพัฒนาการการเรียนรู้โครงการวิชา
ทัศนศิลป์จากหน้ากากผีตาโขน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
- แผนการสอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประวัติความเป็นมาของผีตาโขน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	เรื่อง ประวัติความเป็นมาของผีตาโขน	กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะรายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	ครูผู้สอนนางสาวธมกร บุตรศรี	ประถมศึกษาปีที่ 4-6
เวลาเรียน 1 คาบ		โรงเรียนบ้านกกบก

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัดชั้นปี ศ 1.2 ป.6/2 อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนาที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

ผีตาโขน เป็นเทศกาลที่จัดขึ้นในอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลยตั้งอยู่ภาคอีสานของประเทศไทยเป็นเทศกาลที่เกิดขึ้นช่วงเดือน 7 ซึ่งมักจัดมากกว่าสามวัน ในบางช่วงระหว่างเดือนมีนาคมและกรกฎาคมโดยจัดขึ้นในวันที่ได้รับเลือกให้จัดขึ้นในแต่ละปีโดยคนทรงประจำเมืองซึ่งงานบุญประเพณีพื้นบ้านนี้มีชื่อเรียกว่า “บุญหลวง” โดยแบ่งออกเป็นเทศกาล ผีตาโขน ประเพณีบุญบั้งไฟ และงานบุญหลวงหรือ (บุญผะเหวด)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในประเพณีผีตาโขน (K)
2. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับประเพณีผีตาโขน (P)
3. นักเรียนมีความสนใจและเห็นคุณค่าของประเพณีผีตาโขนที่มีความสัมพันธ์กับท้องถิ่น

(A)

4. สารการเรียนรู้

ความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขน

ทักษะ/กระบวนการ

1. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขนได้

เจตคติ

1. นักเรียนเห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรมไทยและสากล
2. นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการศึกษาประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนรายบุคคล
2. อธิบายเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขนได้

6. กิจกรรมการเรียนรู้

1. กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้

1.1 ครูให้แนะนำตัวทำความรู้จักกับนักเรียนและอธิบายเนื้อหาที่เรียนในช่วงโมงวิชา
คิดปะว่ามีอะไรบ้าง

1.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

1.3 ครูสุ่มถามความรู้รอบตัว เรื่องประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขนเพื่อวัด

ความรู้พื้นฐาน

1.4 ครูให้นักเรียนดูวิดีโอเกี่ยวกับ เรื่องประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขน

1.5 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

1.6 ครูสรุปเนื้อหาในวิดีโอเกี่ยวกับ เรื่องประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโชนที่ได้ดูและพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2. กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน

ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเพิ่มเติมเรื่องประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโชน ดังนี้

2.1 ครูอธิบายถึงประเพณีผีตาโชนกับความเชื่อและความสัมพันธ์กับชุมชนตั้งแต่อดีตกับปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร

2.2 ครูอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของประเพณีผีตาโชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้างพร้อมให้ภาพประกอบ

2.3 ครูเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนสอบถามหากมีข้อสงสัยในเนื้อหาและครูอธิบายเนื้อหาที่นักเรียนสงสัยได้เข้าใจ

3. กิจกรรมรวบยอด

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีผีตาโชน

7. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

1. วิดีโอเกี่ยวกับประเพณีผีตาโชน
2. ภาพประกอบเกี่ยวกับประเพณีผีตาโชน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ประเภทของผีตาโขน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	เรื่อง ประเภทของผีตาโขน	กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
รายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	ครูผู้สอนนางสาวธมกร บุตรศรี	ประถมศึกษาปีที่ 4-6
เวลาเรียน 1 คาบ		โรงเรียนบ้านกกบก

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัดชั้นปี ศ 1.2 ป.6/2 อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของความเชื่อความศรัทธาในศาสนาที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

มี 2 ประเภทคือผีตาโขนใหญ่ กับผีตาโขนเล็ก

1. ผีตาโขนใหญ่ เชื่อกันว่าจำลองมาจากร่างของคนแปดศอกก่อนทำโครงร่างของผีตาโขนใหญ่ผู้ทำพิธีจะต้องไหว้ครูก่อน ลักษณะของผีตาโขนใหญ่คือ มีขนาดตัวและส่วนหัวที่ใหญ่กว่าคนจริงมีทั้งแบบเป็นผู้ชายและผู้หญิงมีหน้าตาและลวดลายที่ดูน่ากลัวโดยแต่ละปีจะจัดทำขึ้นแค่ 2 ตัวเท่านั้น เพื่อใช้ร่วมในขบวนแห่ผีตาโขน

2. ผีตาโขนเล็กมีขนาดเล็กกว่าผีตาโขนใหญ่ขนาดเท่าตัวคนจริง แบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด ได้แก่ หน้ากากผีตาโขนน้อยชนิดคว่า หน้ากากผีตาโขนชนิดหงาย ลักษณะของผีตาโขนน้อยจะมีขนาดเท่าคนจริง ส่วนหัวและในหน้าเล็กลง มีความยาวขึ้น ลวดลายดูไม่น่ากลัวซึ่งผีตาโขนน้อยสามารถทำได้หลายตัวเพื่อใช้ร่วมเดินในขบวนแห่ และหลังจากที่เสร็จพิธีแห่แล้วต้องนำหน้ากากผีตาโขนทั้ง 2 ประเภท ไปทิ้งลงในแม่น้ำห่มันและจะต้องทำขึ้นมาใหม่ในทุก ๆ ปี

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในประเพณีผีตาโขน (K)
2. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับประเพณีผีตาโขน (P)
3. นักเรียนมีความสนใจและเห็นคุณค่าของประเพณีผีตาโขนที่มีความสัมพันธ์กับท้องถิ่น

(A)

4. สารการเรียนรู้

ความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องประเภทของประเพณีผีตาโขน

ทักษะ/กระบวนการ

1. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับประเภทของประเพณีผีตาโขนได้

เจตคติ

1. นักเรียนเห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรมไทยและสากล
2. นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการศึกษาประวัติความเป็นมาของประเพณีผีตาโขน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนรายบุคคล
2. สามารถแยกและอธิบายลักษณะประเภทของผีตาโขนได้

6. กิจกรรมการเรียนรู้

1. กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้

1.1 ครูให้แนะนำตัวทำความรู้จักกับนักเรียนและอธิบายเนื้อหาที่เรียนในชั่วโมงวิชา
ศิลปะว่ามีอะไรบ้าง

1.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

1.3 ครูสุ่มถามความรู้รอบตัว เรื่องประเภทของประเพณีผีตาโขนเพื่อวัดความรู้

พื้นฐาน

1.4 ครูให้นักเรียนดูวิดีโอเกี่ยวกับ เรื่องประเภทของประเพณีผีตาโขน

1.5 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

1.6 ครูสรุปเนื้อหาในวิดีโอที่เปิดให้ดูเกี่ยวกับ เรื่องประเภทของประเพณีผีตาโขนและ ให้นักเรียนอธิบายถึงความแตกต่างของผีตาโขนใหญ่และผีตาโขนเล็ก

2. กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน

ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเพิ่มเติมเรื่องประเภทของผีตาโขน ดังนี้

2.1 ครูอธิบายถึงที่มาของผีตาโขนใหญ่และผีตาโขนน้อย

2.2 ประเภทของผีตาโขนทั้ง 2 แบบ ต่างกันอย่างไรพร้อมตัวอย่างรูปภาพ

ประกอบ

2.3 อธิบายถึงวิวัฒนาการของผีตาโขนทั้ง 2 ประเภทให้นักเรียนฟัง

2.4 ครูเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนสอบถามหากมีข้อสงสัยในเนื้อหาและครูอธิบาย เนื้อหาที่นักเรียนสงสัยได้เข้าใจ

3. กิจกรรมรวบยอด

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปความเข้าใจเรื่องประเภทของผีตาโขน

7. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

1. วิดีโอเกี่ยวกับประเภทผีตาโขน

2. ภาพประเภทของผีตาโขนทั้ง 2 แบบ คือ ผีตาโขนใหญ่และผีตาโขนเล็ก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง หน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	เรื่อง หน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม	กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
รายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	ครูผู้สอนนางสาวธมกร บุตรศรี	ประถมศึกษาปีที่ 4-6
เวลาเรียน 1 คาบ		โรงเรียนบ้านกกบก

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัดชั้นปี ศ 1.2 ป.6/2 อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของความเชื่อความศรัทธาในศาสนาที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

ผีตาโขนยุคดั้งเดิม (ก่อน พ.ศ. 2500) ผีตาโขนในยุคดั้งเดิมนี้อิทธิพลและเครื่องแต่งกายจะได้รับอิทธิพลมาจากปู่เยอ ย่าเยอ ของชาวหลวงพระบาง โดยมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับตำนานปู่เยอ ย่าเยอ ที่ถือเป็นบรรพบุรุษชาวหลวงพระบาง ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นต้นแบบของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม ลักษณะของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิมมีขนาดใหญ่ ลวดลายดูน่ากลัวใช้สีที่ได้จากธรรมชาติเขียน สีที่ใช้เขียนจะมีสีแดง ดำ ขาว และน้ำตาล เน้นวาดแค่ส่วน ตา หู จมูก ปาก ให้เห็นชัดเจน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในประเพณีผีตาโขน (K)
2. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับประเพณีผีตาโขน (P)
3. นักเรียนมีความสนใจและเห็นคุณค่าของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิมที่มีความสัมพันธ์กับท้องถิ่น (A)

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม

ทักษะ/กระบวนการ

1. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิมได้

เจตคติ

1. นักเรียนเห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรมไทยและสากล
2. นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการศึกษาลักษณะและลวดลายของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนรายบุคคล
2. สามารถอธิบายลักษณะหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิมได้

6. กิจกรรมการเรียนรู้

1. กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้

- 1.1 ครูให้แนะนำตัวทำความรู้จักกับนักเรียนและอธิบายเนื้อหาที่เรียนในช่วงโมงวิชา ศิลปะว่ามีอะไรบ้าง
- 1.2 ครูให้นักเรียนดูวิดีโอเกี่ยวกับ เรื่องหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม
- 1.3 หลังจากดูวิดีโอเสร็จ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มและช่วยกันอธิบายถึง ลักษณะของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม

2. กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน

ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะและลวดลายของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม ดังนี้

2.1 ครูอธิบายถึงที่มาของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม

2.2 ครูให้อธิบายถึงพัฒนาการของหน้ากากผีตาโขนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมาด้วยความเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง

2.3 ครูพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียนถึงความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนเพื่อนำไปสร้างสรรค์ผลงานศิลปะหลังจบเนื้อหา

3. กิจกรรมรวบยอด

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปความเข้าใจเรื่องลักษณะของหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม

7. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

1. วิดีโอเกี่ยวกับหน้าผีตาโขนยุคดั้งเดิม
2. ภาพประกอบหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง หน้ากากผีคาโชนยุคแสงหา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	เรื่อง หน้ากากผีคาโชนยุคแสงหา	กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
รายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)	ครูผู้สอนนางสาวธมกร บุตรศรี	ประถมศึกษาปีที่ 4-6
เวลาเรียน 1 คาบ		โรงเรียนบ้านกกบก

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัดชั้นปี ศ 1.2 ป.6/2 อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของความเชื่อความศรัทธาในศาสนา ที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

ผีคาโชนยุคแสงหา (ระหว่างปี พ.ศ. 2500 - 2530) ซึ่งพัฒนาการของงานประเพณี ผีคาโชนในยุคนี้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจการเข้ามามีส่วนบริหารงาน ประเพณีของทางราชการตลอดจนแนวคิดของคนรุ่นใหม่และกระแสตอบรับการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการขัดแย้งกันทางความคิดในการที่จะกำหนดทิศทางการละเล่นประเพณีผีคาโชน โดยมีแนวคิดแบ่งแยกออกเป็น 3 ทิศทางคือฝ่ายที่ต้องการให้เป็นแบบดั้งเดิมฝ่ายที่ต้องการให้เป็นรูปแบบใหม่เพื่อผลทางเศรษฐกิจ และฝ่ายที่ต้องการผสมผสานและในที่สุดแนวคิดทั้งหมดก็ได้ ตกลงเกิดเป็นประเพณีผีคาโชนในยุคปัจจุบันลักษณะของผีคาโชนยุคแสงหาจะมีขนาดของส่วน หัวและใบหน้าที่เล็กลง และยาวขึ้น ลวดลายและสีสันทันที่ใช้มีความหลายหลายขึ้นจากยุคดั้งเดิม การวาดลวดลายบนใบหน้าจะเน้น ตา จมูก ปาก ให้ชัดเจนเท่านั้น แต่ยุคนี้ เริ่มมีลวดลายไทย ลายอิสระ และสีมีความสดใสขึ้น และยุคแสงหาเป็นจุดเริ่มต้นของรูปแบบประเพณีรวมถึง ลักษณะของลวดลายที่พัฒนามาจนถึงปัจจุบัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในประเพณีผีตาโขน (K)
2. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับประเพณีผีตาโขน (P)
3. นักเรียนมีความสนใจและเห็นคุณค่าของหน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับท้องถิ่น (A)

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของหน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหา

ทักษะ/กระบวนการ

1. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของหน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหาได้

เจตคติ

1. นักเรียนเห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรมไทยและสากล
2. นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการศึกษาลักษณะและลวดลายของหน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนรายบุคคล
2. สามารถอธิบายลักษณะหน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหาได้

6. กิจกรรมการเรียนรู้

1. กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้รูปแบบออนไลน์

1.1 ครูให้นักเรียนดูวิดีโอเกี่ยวกับ เรื่องหน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหา

1.2 หลังจากดูวิดีโอเสร็จ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มและช่วยกันอธิบายถึงลักษณะของหน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหา

2. กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนรูปแบบออนไลน์

ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะและลวดลายของหน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหาดังนี้

2.1 ครูอธิบายถึงที่มาของหน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหา

2.2 ครูให้อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของประเพณีและลักษณะของหน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหาที่ส่งผลถึงรูปแบบประเพณีในปัจจุบัน

2.3 ครูพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียนถึงความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนเพื่อนำไปสร้างสรรค์ผลงานศิลปะหลังจบเนื้อหา

3. กิจกรรมรวบยอดรูปแบบออนไลน์

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปความเข้าใจเรื่องลักษณะของหน้ากากผีตาโขนยุคแสวงหา

7. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

1. วิดีโอเกี่ยวกับหน้าผีตาโขนยุคดั้งเดิม
2. ภาพประกอบหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5
เรื่อง หน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง หน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ครูผู้สอนนางสาวธมกร บุตรศรี
ประถมศึกษาปีที่ 4-6 เวลาเรียน 2 คาบ โรงเรียนบ้านกกบก

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัดชั้นปี ศ 1.2 ป.6/2 อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของความเชื่อความศรัทธาในศาสนา ที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

ยุคปัจจุบัน (ระหว่างปี พ.ศ. 2530 - 2546) เป็นยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะก้าวกระโดดก้าวใหญ่เมื่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยบรรจุให้ประเพณีผีตาโขนให้ประเพณีผีตาโขนอำเภอด่านซ้ายอยู่ในแผนการท่องเที่ยวและชาวบ้านอำเภอด่านซ้ายมีการปรับตัวในลักษณะตอบสนองและยอมรับการท่องเที่ยวและการละเล่นผีตาโขนที่ใช้ประกอบพิธีกรรม จึงถูกปรับแนวให้เป็นการแสดงเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชม ลักษณะของหน้ากากในยุคนี้ได้พัฒนามาจากยุคดั้งเดิมแต่จะมีลูกเล่นลวดลายรวมถึงสีสันที่สนุกสนานสดใสขึ้น เช่น ลายที่ใช้วาดมีทั้งลายไทย ลวดลายอิสระ ตัวหนังสือคำพูด และลายสัญลักษณ์ของเรื่องราวในปัจจุบัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล (K)
2. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับเรื่องหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล (P)
3. นักเรียนมีความสนใจและเห็นคุณค่าของหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล ที่มีความสัมพันธ์กับท้องถิ่น (A)

4. สารการเรียนรู้

ความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องหน้ากากผีตาโชนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล

ทักษะ/กระบวนการ

1. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับเรื่องหน้ากากผีตาโชนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล

เจตคติ

1. นักเรียนเห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรมไทยและสากล
 2. นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน
 3. นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการศึกษาประวัติความเป็นมาของหน้ากากผีตาโชนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนรายบุคคล
2. สามารถแยกและอธิบายลักษณะของหน้ากากผีตาโชนยุคปัจจุบัน
3. สามารถอธิบายถึงความสำคัญของประเพณีผีตาโชนทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ และสากล

6. กิจกรรมการเรียนรู้

1. กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้

1.1 ครูอธิบายเนื้อหาเรื่องหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากลให้นักเรียนฟัง

1.2 ครูให้นักเรียนดูวิดีโอเกี่ยวกับหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและภาพการร่วมแสดงในเทศกาลต่าง ๆ ในระดับสากล

1.3 ครูให้นักเรียนให้นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับ หน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล

1.4 ครูสรุปเนื้อหาทั้งหมดที่ได้สอนทั้งหมด เพื่อเป็นข้อมูลให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้ากากผีตาโขนในแต่ละยุคเพื่อเตรียมสร้างสรรค์ผลงานในการเรียนครั้งต่อไป

2. กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน

ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเพิ่มเติมเรื่องเรื่องหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากลดังนี้

2.1 ครูอธิบายถึงที่มาของเรื่องหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล

2.2 อธิบายถึงความสำคัญและคุณค่าทางวัฒนธรรม มรดกทางภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่าและน่าภาคภูมิใจ

3. กิจกรรมรวบยอด

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปความเข้าใจเรื่องเรื่องหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล

7. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

1. วิดีโอเกี่ยวกับเรื่องหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล

2. ภาพประเภทหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบันและการยอมรับในระดับสากล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6
เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากหน้ากากผีตาโขน
ยุคแสงเงา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากหน้ากากผีตาโขนยุคแสงเงา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)
 ครูผู้สอนนางสาวธมกร บุตรศรี
 ประถมศึกษาปีที่ 4-6 เวลาเรียน 2 คาบ โรงเรียนบ้านกกบก

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล
ตัวชี้วัดชั้นปี

ศ 1.1 ป.6/6 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้สีคู่ตรงข้าม หลักการจัดขนาด สัดส่วน และความสมดุล

ศ 1.2 ป.6/1 บรรยายบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม

ศ 1.2 ป.6/2 อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนาที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากหน้ากากผีตาโขนยุคดั้งเดิม แสงเงา เป็นการนำเอาความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและลักษณะที่โดดเด่นเป็นต้นแบบในการวาด ลวดลายหน้ากากผีตาโขนในรูปแบบของนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้เกิดลวดลายรูปแบบใหม่ ๆ ด้วยวิธีการทางทัศนศิลป์และนักเรียนสามารถอธิบายถึงแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโชนยุคแสวงหา(K)
2. นักเรียนออกแบบลวดลายหน้ากากผีตาโชนยุคแสดงและแบบประยุกต์ได้ (P)
3. นักเรียนเห็นคุณค่าของงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมที่ไทย (หน้ากากผีตาโชนยุคแสดง)

(A)

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโชนยุคแสวงหา

ทักษะ/กระบวนการทำงาน

1. นักเรียนออกแบบลวดลายหน้ากากผีตาโชนแบบแสวงและยุคประยุกต์ได้

เจตคติ

1. นักเรียนเห็นคุณค่าของงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมที่ไทย
2. นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการออกลวดลายหน้ากากผีตาโชนยุคแสวงหา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

5. การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนและการมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติกิจกรรม
2. ผลงานที่สำเร็จออกแบบลวดลายผีตาโชนยุคแสวงหา
3. การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics)

รายการประเมิน	ดี (9-10 คะแนน)	ปานกลาง (7-8 คะแนน)	พอใช้ (6-5 คะแนน)
1. เทคนิควิธีที่ใช้			
2. ความตั้งใจในการทำงาน			
3. ความสวยงามของผลงาน			
4. ความคิดสร้างสรรค์			
5. ความสะอาดเรียบร้อยของงาน			

6. กิจกรรมการเรียนรู้

1. กิจกรรมนำเข้าสู่การเรียนรู้

1.1 ครูให้นักเรียนดูภาพตัวอย่างแล้วให้บอกว่าภาพไหนคือภาพผีตาโขนยุคแสวงหา

1.2 พร้อมทั้งถามคำถามที่ท้าทายดังนี้

- นักเรียนคิดว่าภาพไหนคือภาพผีตาโขนยุคแสวงหา
- นักเรียนเคยวาดลวดลายผีตาโขนมาก่อนหรือไม่วาดที่เคยวาดเป็นอย่างไร
- นักเรียนคิดว่าผีตาโขนกับชุมชนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างไร

2. กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน

ครูให้ความรู้เรื่องการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโขน ดังนี้

2.1 ลักษณะที่โดดเด่นของผีตาโขนยุคแสวงหา

2.2 ความเชื่อเรื่องผีตาโขนที่มีต่อคนในชุมชน

2.3 ประเภทของผีตาโขน

- ครูแจกกระดาษและอุปกรณ์ที่ใช้วาดภาพให้นักเรียน
- ครูให้นักเรียนออกแบบลวดลายหน้ากากผีตาโขนโดยมีหน้ากากผีตาโขนยุค

แสวงหาเป็นต้นแบบ และสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของตัวเอง

- เมื่อนักเรียนออกแบบลวดลายหน้ากากผีตาโขนเสร็จสมบูรณ์แล้ว

ให้นักเรียนนำผลงานที่เสร็จส่งครูเพื่อเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียนในช่วงมืองสุดท้าย

3. กิจกรรมรวบยอด

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปความรู้เรื่องการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโขน

7. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพตัวอย่างหน้ากากผ้าใยตาข่ายยุคแสวงหา
2. สีไม้/สีโปสเตอร์ กระดาษขนาด 100 ปอนด์ ขนาด A4

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

เรื่อง การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากแนวคิดหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากแนวคิดหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) ครูผู้สอนนางสาวธมกร บุตรศรี

ประถมศึกษาปีที่ 4-6 เวลาเรียน 2 คาบ โรงเรียนบ้านกกบก

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์ คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ตัวชี้วัดชั้นปี

ศ 1.1 ป.6/6 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้สีคู่ตรงข้าม หลักการจัดขนาด สัดส่วน และความสมดุล

ศ 1.2 ป.6/1 บรรยายบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม

ศ 1.2 ป.6/2 อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนาที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากแนวคิดหน้ากากผีตาโขนยุคปัจจุบัน เป็นการนำเอาความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาและลักษณะที่โดดเด่นเป็นต้นแบบในการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโขน ในรูปแบบของนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้เกิดลวดลายรูปแบบใหม่ ๆ ด้วยวิธีการทางทัศนศิลป์ และนักเรียนสามารถอธิบายถึงแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโชนยุคปัจจุบัน(K)
2. นักเรียนออกแบบลวดลายหน้ากากผีตาโชนยุคปัจจุบันและแบบประยุกต์ได้ (P)
3. นักเรียนเห็นคุณค่าของงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมที่ไทย (หน้ากากผีตาโชนยุคปัจจุบัน) (A)

4. สาระการเรียนรู้

ความรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโชนยุคปัจจุบัน

ทักษะ/กระบวนการทำงาน

1. นักเรียนออกแบบลวดลายหน้ากากผีตาโชนยุคปัจจุบันและประยุกต์ได้

เจตคติ

1. นักเรียนเห็นคุณค่าของงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมที่ไทย
2. นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน
3. นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการออกแบบลวดลายหน้ากากผีตาโชนยุคปัจจุบัน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

5. การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนและการมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติกิจกรรม
2. ผลงานที่สำเร็จออกแบบลวดลายผีตาโชนยุคปัจจุบัน
3. การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics)

รายการประเมิน	ดี (9-10 คะแนน)	ปานกลาง (7-8 คะแนน)	พอใช้ (6-5 คะแนน)
1. เทคนิควิธีที่ใช้			
2. ความตั้งใจในการทำงาน			
3. ความสวยงามของผลงาน			
4. ความคิดสร้างสรรค์			
5. ความสะอาดเรียบร้อยของงาน			

6. กิจกรรมการเรียนรู้

1. กิจกรรมนำเข้าสู่การเรียนรู้รูปแบบออนไลน์

- 1.1 ครูให้นักเรียนดูภาพตัวอย่างแล้วให้บอกว่าภาพไหนคือภาพผีตาโชนยุคปัจจุบัน
- 1.2 พร้อมทั้งถามคำถามที่ทำทายเป็นดังนี้
 - นักเรียนคิดว่าภาพไหนคือภาพผีตาโชนยุคปัจจุบัน
 - นักเรียนเคยวาดลวดลายผีตาโชนมาก่อนหรือไม่ลายที่เคยวาดเป็นอย่างไร
 - นักเรียนคิดว่าผีตาโชนกับชุมชนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอย่างไร

2. กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนรูปแบบออนไลน์

- 2.1 ครูให้ความรู้เรื่องการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโชน ดังนี้
- 2.2 ลักษณะที่โดดเด่นของผีตาโชนยุคปัจจุบัน
- 2.3 ความเชื่อเรื่องผีตาโชนที่มีต่อคนในชุมชน
- 2.4 ประเภทของผีตาโชน
- 2.5 ครูแจกกระดาษและอุปกรณ์ที่ใช้วาดภาพให้นักเรียน
 - ครูให้นักเรียนออกแบบลวดลายหน้ากากผีตาโชนโดยมีหน้ากากผีตาโชนยุคปัจจุบันเป็นต้นแบบ และสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของตัวเอง
 - เมื่อนักเรียนออกแบบลวดลายหน้ากากผีตาโชนเสร็จสมบูรณ์แล้ว ให้นักเรียนนำผลงานที่เสร็จส่งครูเพื่อเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียนในชั่วโมงสุดท้าย

3. กิจกรรมรวบยอด

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปความรู้เรื่องการวาดลวดลายหน้ากากผีตาโชนยุค

7. สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้

1. ภาพตัวอย่างหน้ากากผ้าตาข่ายยุคปัจจุบัน
2. สีไม้/สีโปสเตอร์
3. กระดาษขนาด 100 ปอนด์ ขนาด A4

ภาคผนวก ง
ภาพการดำเนินการวิจัย

ภาพประกอบการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย

ภาพประกอบการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

ภาพประกอบบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน

ภาพประกอบการจัดแสดงผลงานนักเรียน

ภาพประกอบการจัดแสดงผลงานนักเรียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาว ธมกร บุตรศรี
วัน เดือน ปี เกิด	22 กรกฎาคม 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดเลย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2550 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนศรีสงครามวิทยา พ.ศ. 2554 ศีษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) คณะมัณฑนศิลป์ ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ จาก มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2564 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาศิลปศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	223 หมู่ 10 ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย 42130